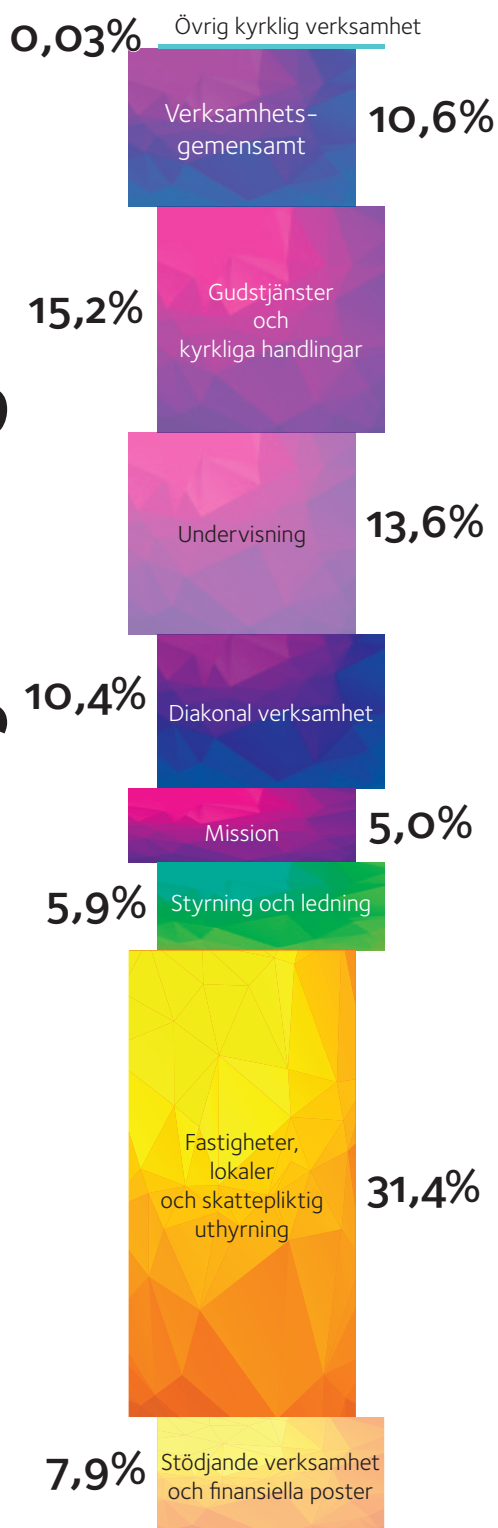

Årsredovisning 2023

Så här används kyrkoavgiften

Carl Johans pastorat

Carl Johans pastorat består av Carl Johans, Högsbo, Masthuggs och Oscar Fredriks församlingar.

Församlingarna i Svenska kyrkan har som grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

För att kärnverksamheterna ska fungera behövs stödfunktioner inom exempelvis ekonomi- och personaladministration, fastighetsförvaltning och kommunikation.

I Göteborg samarbetar församlingar och pastorat i en begravnings-samfällighet, vilket innebär att begravningsfrågorna och skötseln av kyrkogårdar tas om hand av begravnings-samfälligheten.

Diagrammet

De gula fälten innehåller kostnader för det Svenska kyrkan kallar stödjande verksamhet. Dit räknas både kostnader för fastigheter och administration, men vi har valt att bryta ut fastighetskostnaderna eftersom de är en sådan stor del.

De lila fälten innehåller vad vi kallar den grundläggande uppgiften, uppdelad på de fyra dimensionerna gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Det femte lila fältet är verksamhet som spänner över hela den grundläggande uppgiften men inte går eller inte är praktiskt att fördela ner till enbart en av de fyra dimensionerna.

Det tunna blå fältet för Övrig kyrklig verksamhet inkluderar även den skattepliktiga förskolan.

Det gröna fältet omfattar de styrnings- och ledningsfunktioner som kyrkoordningen fastställer. Det gäller samtliga organ med strategisk funktion, men även den operativa ledning som utförs av kyrkoherde och ledningsgrupp.

Kyrkoavgiften

Alla som är medlemmar i Svenska kyrkan betalar kyrkoavgift. För 2023 var den 81 öre per beskattningsbar hundralapp för boende i Carl Johans pastorat. Ytterligare 4 öre gick till Göteborgs stift.

Begravningsavgiften, som alla betalar oavsett om de är medlemmar i Svenska kyrkan eller inte, låg på 26,1 öre per beskattningsbar hundralapp under 2023.

44,3

procent av invånarna i Carl Johans pastorat är medlemmar i Svenska kyrkan

41,6

procent av pastoratets medlemmar är under 35 år.

26,8

procent av 15-åriga medlemmar i Carl Johans pastorat konfirmerades i Svenska kyrkan 2023.

En tro som fördjupar livsförståelsen

Vi lägger nu ytterligare ett år bakom oss och framför dig har du en presentation av de steg som våra församlingar tagit för att befästa och utvidga vår roll som kyrka i tiden.

Det är en tid som för många präglas av socialt utanförskap, ekonomiska nedskärningar, miljöförstörelse och krig på många håll i världen. Men också levande gemenskaper, socialt engagemang, och en kamp för miljön och för fred.

Carl Johans pastorat är Carl Johans, Högsbo, Masthuggs och Oscar Fredriks församlingar tillsammans. Vi är också kyrka på teckenspråk för hela Göteborgs stift och mötesplats i Frivilligcentralen Oscar i Sjömanskyrkan. Årsredovisningen ni har framför er speglar något av allt det som hänt i våra församlingar under året.

Kyrkorådet arbetar aktivt med att få en ekonomi i balans, trots överskott enskilda år måste vi förbereda oss på minskade resurser. Under året som gått har vi processat styrdokumentet för Carl Johans pastorat, vår församlingsinstruktion. En process som involverat medarbetare och förtroendevalda och som nu kommer ligga till grund för det vi skall göra de kommande åren och hur vi ska prioritera våra resurser. Vi vill lyfta en tro som fördjupar vår livsförståelse och väcker engagemang för samhället. Vårt styrdokument, församlingsinstruktionen, för de kommande fyra åren har tre övergripande inriktningar:

Livets riter: Som kyrka bjuder vi in till att dela livets olika ske-

den genom riter såsom exempelvis dop, nattvard och vigsel. Kyrkans erfarenhet, tradition och texter kan då de uttrycks i ofta ordlösa riter hjälpa oss tolka livet och öppna för Guds möjlighet. Riten kan öppna för det heliga till engagemang för livet och samhället. Under de kommande åren vill vi särskilt arbeta med livets riter, invanda och traditionella men också nya och prövande.

Dopet som livsytning: Parallellt med att vi arbetar med riter och traditioner är det nödvändigt att också medvetet och genomtänkt arbeta särskilt med dopet. I den kristna kyrkan är dopet något annat än en isolerad handling eller en avgränsad punkt i en människas liv. Det är en gåva och ett uppdrag. Dopet är en livsytning, tillhörighet och ett livsprogram. Dopet inleder en process som varar hela livet och säger något om hela livet och om människans uppdrag i detsamma.

Ideellt medarbetarskap: Uppdraget att ta ansvar för gudstjänst, musik, diakoni, undervisning och mission är hela församlingens. Församlingarna vill arbeta för att alla som vill och kan ska ha en självklar möjlighet att ta ansvar och vara delaktiga, allt efter längtan, förmåga och lämplighet. Anställda har uppdraget att leda och samordna, men medarbetarna kan bli många fler.

För Carl Johans pastorat:
Tomas Rosenlundh
Kyrkorådets
ordförande

Anders Leitzinger
Kyrkoherde

Teckenspråkiga gudstjänster

■ Den teckenspråkiga verksamheten i Carl Johans pastorat arbetar i hela Göteborgs stift. Regelbundna gudstjänster på teckenspråk firas i Kärra i Göteborg och i Bäve i Uddevalla.

■ Förutom dessa månatligt återkommande gudstjänster har man hållit i gudstjänster på andra platser i stiftet varav två varit pilgrimsmässor utomhus.

■ Under året har också medarbetarna haft tre dop, tre vigslar och tio begravningsgudstjänster på teckenspråk.

I glädje och sorg från vaggan till graven

Dop, konfirmation, vigsel och begravning är gudstjänster vid viktiga skeden i livet. Ett barn har fötts, någon är på väg in i vuxenlivet, ett par vill visa att de bestämt sig för att leva ihop, någon har avlidit. Då söker sig många till kyrkan. Här finns djup och allvar, högtidlighet och andakt, glädje och hopp.

Under 2023 döptes 234 boende i Carl Johans pastorat, 44 konfirmerades, 115 par gifte sig och 266 avlidna begravdes. Nästan lika många från andra platser konfirmerades i pastoratet. 41 konfirmander kom från andra församlingar.

41

unga ledare fanns med i konfirmandverksamheten under 2023

Vandringar i samtal och i tystnad

Pilgrimscentrum i Masthuggskyrkan ordnar vandringar där deltagarna ges möjlighet till reflektion, både enskilt i tystnad och tillsammans i samtal.

På temat En enda kropp genomfördes ett antal pilgrimsvandringar under 2023. Anställda och ideella medarbetare delar på ansvar och uppgifter. Heldagsvandringarna där nya och vana vandrare möttes samlade 15–25 deltagare varje gång.

Delaktighet en viktig nyckel

På olika sätt arbetar alla fyra församlingarna i pastoratet med delaktighet och interaktivitet i gudstjänsterna.

Under hösten 2023 firades Majorna-mässan i Carl Johans församling vid några tillfällen. Det är en gudstjänst med konfirmand- och ungdomsverksamheten. Syftet är att erbjuda en mer tillgänglig och anpassad gudstjänst för och med unga.

Högsbo församling började fira kvällsmässa varannan torsdag under hösten 2023. Spaghettigudstjänsten som firats regelbundet under flera år pausas under 2024 och församlingen satsar i stället på att göra huvudgudstjänsten mer anpassad för barn.

I Oscar Fredriks församling fanns det under våren 2023 möjlighet till kreativa uttryck, som exempelvis målning, under gudstjänsten. Ett psalmteam har stöttat psalmsången och körerna sitter ute i bänkarna och deltar i gudstjänsten.

I Masthuggskyrkan kan många olika personer få en fråga om de vill vara med och ta ansvar i gudstjänsten. Barnens gudstjänst bygger helt på stor delaktighet, både i planering och genomförande.

2023 gjordes 44 510 gudstjänstbesök i Carl Johans pastorat. Deltagandet i gudstjänsterna är på ungefär samma nivå som 2022, men antalet nattvardsgäster har ökat markant från 6 955 till 9 576.

Växa i tro och kunskap

Dop och konfirmation hör ihop. I dopet blir vi en del av kyrkan och fram till konfirmationen får vi lära oss vad det betyder.

Men processen är inte slut där. Under hela livet får vi fortsätta lära och utvecklas. Carl Johans pastorat vill vara en plats där det är möjligt att växa i både tro och kunskap.

Kyrkan vill vara en viktig följeslagare under livet. Bland annat genom aktiviteter för spädbarn och föräldrar, via den egna förskolan och grupper för skolbarn till konfirmation och ungdomsgrupper. För vuxna finns bland annat samtalsgrupper och föreläsningkvällar, gemenskapssamlingar och studiecirkel. Under 2023 höll Masthuggs och Oscar Fredriks församlingar gemensamt

I april 2023 invigdes ett miniatyrskåp i Oscar Fredriks kyrka med miniatyrer av kyrkan och två olika hem under den period kyrkan byggdes. Skåpet är en del i att utveckla kyrkan som ett pedagogiskt rum för barn.

i två samtalskvällar i Sjömanskyrkan under rubriken På djupet. Samtalen med inbjudna gäster handlade om aktuella ämnen och drog många besökare.

Gemensamt arbete med ungdomar

Under tonåren blir många frågor aktuella. Vem är jag och varför finns jag? Finns Gud? Varför finns ondska och smärta?

Konfirmationstiden i Svenska kyrkan innebär att ungdomarna får möjlighet att diskutera livets stora och små frågor tillsammans med varandra och med vuxna.

De fyra församlingarna i pastoratet har ett gemensamt konfirmand- och ungdomsarbete med lokaler i Carl Johans församlingshem. Inför läsåret 2022/23 erbjöds flera olika konfirmandgrupper, både under terminstid och

kommande sommar. De räckte inte till, utan ytterligare en grupp fick läggas till för att kunna ta emot alla konfirmander. I december 2023 var 110 ungdomar inskrivna i de olika grupperna. Under 2023 konfirmerades 44 ungdomar i Carl Johans pastorat, vilket var 26,8 procent av de 15-åriga medlemmarna. Ledarskolan för konfirmandledare möttes en gång i månaden. Carl Johans Kamraterna, Svenska kyrkans unga i Carl Johans pastorat, hade 120 ungdomar som medlemmar 2023 plus 13 stödmedlemmar (över 30 år).

Diakoni är kärlek i handling

Utsatthet kan se olika ut. Det kan vara en person som är ensam, en familj som inte har råd att köpa mat eller en person som har svårt att få jobb.

Oavsett hur utsattheten ser ut finns en yrkesgrupp som lovat att alltid stötta dem som är i nöd. Diakonerna, de som har ett särskilt ansvar för kyrkans sociala arbete, gör det på olika

sätt, men alltid utifrån sina vigningslöften.

I Carl Johans pastorat finns stiftelser och testamentsmedel att använda för att stötta människor i utsatthet. Alla församlingar i pastoratet har samma rutiner för ansökningar och utdelning av pengar ur fonderna, som görs två gånger per år.

Ett sätt att bryta ensamhet är att skapa mötesplatser, vilket till exempel görs genom gemenskapsträffar som ordnas av försam-

lingarna i pastoratet. Oscar, kultur- och allaktivitetshus: En frivilligcentral är också en stor mötesplats där verksamheten i stor utsträckning är deltagardriven.

Många frivilliga är engagerade i det diakonala arbetet, till exempel genom att besöka ensamma, hjälpa till i samband med gudstjänster på äldreboenden, koka soppa till soppluncher eller hålla i sorgegrupper.

Samverkan med matutdelare

Carl Johans församling har under året samverkat med grupperna Humanity First och Foodsavers Väst som tre dagar i veckan delat ut mat i församlingshemmet. Det som delats ut är livsmedel som butiker skänker i stället för att slänga den. Församlingen har som mål att i diakonin samverka med andra aktörer i området.

Familje- och parterapi i kyrkans regi

I Oscar Fredriks församling finns en terapi-mottagning för hela pastoratet. Behov av familje- och parterapi märks på antalet sökanden till mottagningen.

Terapiavgiften för de sökande är densamma som Göteborgs stads familjerådgivning och Kyrkans familjerådgivning med möjlighet till subvention. Medlemmar i Svenska kyrkan betalar en lägre avgift än de som inte är medlemmar.

Punktinsatser mot språkdeprivation

Den teckenspråkiga verksamheten har särskilt arbetat för att hjälpa personer med språkdeprivation, bland annat genom att skapa mötesplatser för att bryta isolering.

Insatserna var bland annat träffar för personer med dövblindhet, *Pratvandra med prästen* i en skog eller park och extra besök på äldreboendet Åkershus.

Språkdeprivation innebär att en understimulerad språkutveckling får sociala konsekvenser för den drabbade personen.

Under 2023 har de teckenspråkiga medarbetarna också, i samverkan med Deaf Refugees Welcome, mött och stöttat döva flyktingar.

Äldreboenden, torgdagar och Pride

Kyrkan bjuder inte bara in till sina egna lokaler, utan söker sig också ut i andra sammanhang.

För många medarbetare hör det till vardagsarbetet att befinna sig i andra lokaler än pas-

toratets egna. Diakoner och präster som håller andakter och gudstjänster på äldreboenden och de som gör besök på skolor är tydliga exempel på det.

För andra blir det punktinsatser under lokala evenemang som till exempel Pridefestivalen, Majornadagen eller andra lokala torgdagar.

Öppen verksamhet finns också i pastoratets egna lokaler, för alla åldrar. Allt från Öppen förskola för föräldrar och barn, ungdomshäng, konserter och kulturkvällar till gemenskapsträffar och caféverksamhet för äldre. Sjömanskyrkan har också visat sig vara en lokal där det är enkelt att titta in och sitta ner en stund.

Hör du som har öron – podd om lyssnande

Två medarbetare i Högsbo församling samtalat om samtid och dåtid, kultur och tro i den egna podden Hör du som har öron.

Podden kommer med ett nytt avsnitt varje månad.

Konstutställningar och tornvandringar

I Masthuggskyrkan gjordes fyra konstutställningar och 14 tornvandringar under 2023. Till några av utställningarna koppla-

des samtal och samlingar. Utställningarna och tornvandringarna är en del i arbetet med att få fler att upptäcka kyrkorummet.

Musik som mission i Oscar Fredrik

I musikverksamheten i Oscar Fredrik deltog ungefär 160 personer under 2023. Församlingen har under flera år arbetat för att köror och ensembler ska vara en väg in i det övriga församlinglivet och inte isolerade öar.

Under året gjordes flera gemensamma satsningar för att stärka församlingens känsla i

musikverksamheten, bland annat en församlingsdag då alla ensembler deltog. Sinfoniettan arrangerade också en fredskonsert tillsammans med Help Ukraine Gothenburg.

Hållbarhetstänk och mötesplats i odlingen

Odlingen vid Carl Johans kyrka fortsätter och där finns nu 18 odlingslotter. Församlingen ser detta både som en del i arbetet med hållbarhet, och som en mötesplats och ett sätt att gestalta Guds rike i världen.

Samverkan på färre områden i nytt avtal

Sedan Göteborgs kyrkliga samfällighet upplöstes har avtal om gemensamma verksamheter funnits mellan Göteborgsenheterna.

Avtalen har gällt verksamhet som tidigare fi-

nansierades gemensamt inom samfälligheten.

Det finns ett fyraårigt avtal (2022–2025) för de tre sjukhuskyrkorna, teckenspråkig verksamhet samt den andliga vården i kriminalvården. Under 2023 fattades beslut om att Domkyrkopastoratet i fortsättningen ska ansvara för Sjukhuskyrkan i Högsbo. Arbetslaget

har varit litet och Domkyrkopastoratet ansvarar redan för Sjukhuskyrkan på Sahlgrenska.

I och med detta är Carl Johans pastorat nu enbart ansvarigt för en gemensamt finansierad verksamhet – den teckenspråkiga verksamheten, placerad i Sjömanskyrkan.

Sjukhus, teckenspråk och kriminalvård

De här verksamheterna finansieras gemensamt i Göteborg. En av dem finns i Carl Johans pastorat.

■ Backa pastorat har ansvar för arbetet på häktet och de olika anstalterna i staden. De intagna kan bland annat delta i gudstjänster, andakter och samtal.

■ Sjukhuskyrkan finns på Sahlgrenska, Östra sjukhuset och Högsbo sjukhus. Domkyrkopastoratet och Örgryte pastorat ansvarar för verksamheten som hjälper människor att hantera religiösa och existentiella frågor.

■ Teckenspråkig verksamhet erbjuder gudstjänster och annan verksamhet till teckenspråkiga. Carl Johans pastorat ansvarar.

Bidrag till gemensam verksamhet

Teckenspråkig verksamhet	47 000
Sjukhuskyrkan Högsbo	74 000
Sjukhuskyrkan Östra	539 000
Sjukhuskyrkan Sahlgrenska	500 000
Andlig vård i kriminalvård	82 000
Summa	1 242 000

Drygt 900 000 kronor till närstående organisationer

Carl Johans pastorat har under 2023 gett bidrag till flera närstående organisationer. Kyrkans SOS har fått **312 000 kronor**. Ett åttiotal volontärer svarar i telefon och på e-post i SOS-brevlådan.

Göteborgs kyrkliga stadsmission har fått **312 000 kronor**. De hjälper människor i utsatthet. Det kan till exempel vara hemlösa som behöver ett boende, ungdomar som hamnat snett eller missbrukare som vill bli fria från sitt missbruk.

Help Ukraine Gothenburg har fått **214 000 kronor**. Organisationen hjälper krigsdrabbade ukrainare både i Sverige och i Ukraina.

Hjärta Göteborg var en ekumenisk satsning under Göteborgs jubileumsår. Carl Johans pastorat bidrog med **100 000 kronor** till projektet.

Sjömanskyrkan – ett inkluderande hus

Många olika verksamheter samsas i huset, allt från Qigong till sopplunch.

Carl Johans pastorat hyr Sjömanskyrkan av Sjömansgården AB som ingår i fastighetskoncernen som köpte huset av Stiftelsen Sjömanskyrkan.

Visionen för huset är "Ett folkens hus", med verksamhetsidén "Att skapa ett inkluderande hus, öppet för kultur och gemenskap, där människor av alla åldrar och sorter kan mötas."

Oscar, kultur- och allaktivitetshus: En frivilligcentral har under 2023 fortsatt med sin verksamhet i huset. Det övergripande målet för Oscar är att skapa inkluderande arenor där människor själva kan skapa glädje, trygghet och gemenskap och därmed bli meningsbärande av sitt liv.

Spontanmöten i mellanrummen

Förutom regelbundna aktiviteter på återkommande tider, ses många av besökarna i mellanrummen. Där möts besökarna från grupperna, för att spåna idéer, träffas, hjälpas åt med det gemensamma och kanske framför allt skapa spontana gemenskaper utanför gruppaktiviteterna. Några av besökarna rör sig bara i dessa mellanrum.

Det gemensamma för alla grupper är att de startas och hålls i gång av besökare/ideella och är öppna för vem som helst att prova på och delta i.

Uppskattningsvis har Oscar haft allt som allt cirka 13 000 besök under året av ungefär 3 000 personer. All verksamhet initieras och hålls i av ideella ledare eller gruppen själv. Under året har 181 ideella varit ledare för olika aktiviteter.

Kulturarrangör hyr övre plan

Pastoratets reception samt en del av de centrala funktionerna (kyrkoherde, fastighetsansvarig och ekonom) finns också i Sjömanskyrkan. Skeppet GBG, en kultur- och musikarrangör, är hyresgäster på andra vå-

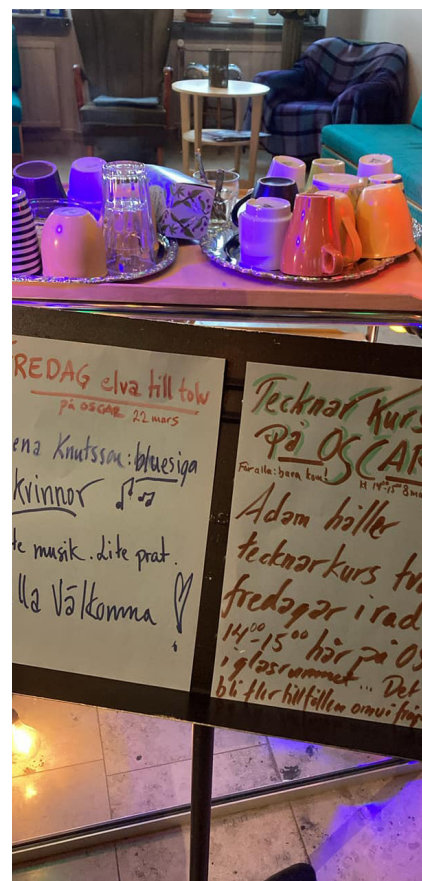

Bild: OSCAR

På kultur- och allaktivitetshuset Oscar är verksamheten deltagardriven och det finns alltid möjlighet att sitta ner en stund och prata över en kopp kaffe.

ningen och driver restaurangen Salongen på entréplan.

Den teckenspråkiga verksamheten har lokaler i Sjömanskyrkan och även Stiftelsen Sjömanskyrkan.

Ökat antal samtal

Församlingarna i pastoratet har använt Sjömanskyrkan för samtalskvällar i samverkan med Skeppet, pianoluncher, soppluncher och öppen diakonimottagning.

Det är Masthuggs och Oscar Fredriks församlingar som flyttat sin tid för drop in till diakon till Sjömanskyrkan. Detta har inneburit att antalet samtal ökat till det dubbla. Pastoratet hade också ett gemensamt julfirande på julafton i Sjömanskyrkan.

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Carl Johans pastorat arbetar sedan flera år med verktyget för verksamhetsstyrning, ett arbetssätt som erbjuds av Göteborgs stift.

Verktyget har successivt anpassats utifrån egna önskemål och arbetssättet är nu väl förankrat hos medarbetare, församlingsråd och kyrkoråd.

Syftet med verktyget är att underlätta styrning och ledning samt skapa en röd tråd från församlingsinstruktion (FIN), via verksamhetsramar och verksamhetsplaner till budget och faktisk verksamhet. Det ska också stärka uppföljning och analys.

Tre prioriterade områden

I FIN, som är pastoratets högst styrande dokument och som har reviderats 2023, har fullmäktige fastställt tre prioriterade områden,

vilka är "livets riter", "dopet som livstydning" samt "ideellt medarbetarskap". FIN beskriver även församlingarnas visioner samt styr de delar av den grundläggande uppgiften som eventuellt ska fördelas på särskilt sätt inom pastoratet. I den nya FIN görs sådan fördelning avseende ungdoms- och konfirmandverksamheterna samt för delar av diakoni- och gudstjänstverksamheterna.

Genom verksamhetsramar ska FIN konkretiseras av kyrkoråd och församlingsråd med prioriteringar och områdesmål för varje församling. Kyrkorådets del av ramen är tänkt att göras på 3–4 års sikt men kan revideras så snart kyrkorådet ser behov av det.

Församlingsrådets del av ramen, som vanligtvis kallas församlingsram, konkretiserar målen ytterligare i samarbete med församlingsherden. Tanken är sedan att medarbetarna hämtar församlingsramarnas konkreta mål för respektive verksamhetsområde när de

i vecka 35 startar arbetet med att göra verksamhetsplaner för kommande år. Syftet med en verksamhetsplan är att få fram en planering för de aktiviteter som ska genomföras under kommande år för att nå de konkreta målen och därmed i förlängningen de långsiktiga målen i ramar och FIN.

Förankring i församlingsråden

Utifrån en bedömning av vilka resurser som behövs för att genomföra de olika aktiviteterna gör medarbetarna ett detaljbudgetäskande för varje plan. Planer och budgetäskande förankras sedan i församlingsråden och granskas av kyrkoherde och ekonom tillsammans med respektive församlingsherde.

På så sätt får man en överblick över allt som planeras för kommande år och kan göra nödvändiga justeringar utifrån ett helhetsperspektiv för hela pastoratet och utifrån totalt budgetutrymme.

November: Fullmäktige beslutar om budget för budgetår och två planår enligt budgetskrivelse inkl barnkonsekvensanalys. Registrering av kyrkoavgift för nästa år.

Oktober: Lönekartläggning. Kompetensutvecklingsplan upprättas. Kyrkorådet fastställer, efter MBL §11, sin budgetskrivelse inkl barnkonsekvensanalys och skickar den till fullmäktige.

September: Utvecklingssamtal. Verksamhetsplaner kompletteras med äskande för detaljbudget och färdigställs, kommuniceras med församlingsråd och ledning.

Augusti: Vecka 35 Uppstart arbete med verksamhetsplaner för nästa år utifrån ramarna.

Januari: Sammanställning av statistik, uppföljning verksamhetsram och verksamhetsplaner från föregående år.

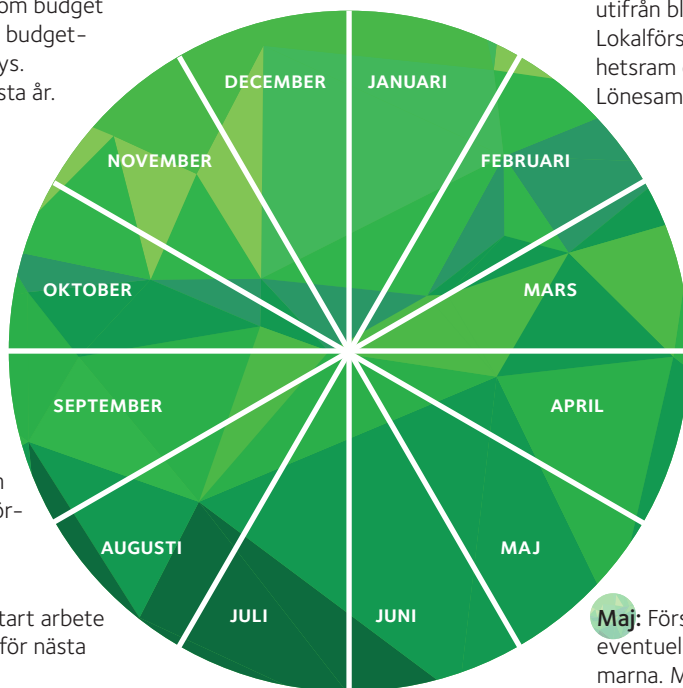
Februari: Arbeta med bokslut och årsredovisning. Beräkningar budgetutrymme och scenarier total budget kommande år utifrån bl.a. FIN (församlingsinstruktion) och Lokalförsörjningsplan. Uppföljning verksamhetsram och verksamhetsplaner färdigställs. Lönesamtal.

Mars: Kyrkorådet beslutar om eventuell uppdatering av sin del av verksamhetsramen. Bokslut och årsredovisning revideras. Budgetunderlag för fastigheterna tas fram.

April: Kyrkorådet upprättar och skriver under årsredovisningen för föregående år. Avstämning budgetförutsättningar och beslut om budgetdirektiv kommande 3 år.

Maj: Församlingsråden beslutar om eventuell uppdatering av församlingsramarna. MBL §11/§19 pågår löpande.

Juni: Kyrkorådets beredning av summerad budget fortsätter med bl.a. investeringar, fastigheter och personal. Delårsuppföljning årets verksamhetsplaner. Verksamhetsramar kommuniceras. Fullmäktige beslutar om kyrkorådets ansvarsfrihet för föregående år.

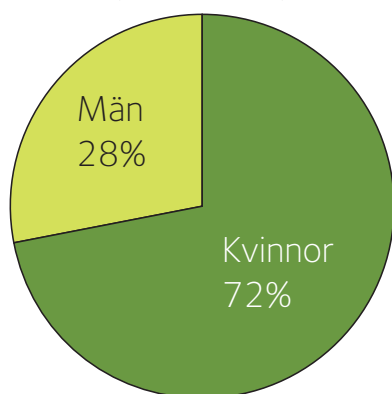

Arbeta inom kyrkan

Inom Carl Johans pastorat arbetar många olika yrkesgrupper. Präster, diakoner, församlingspedagoger och kyrkomusiker har särskilda kyrkliga utbildningar.

- En **präst** kan ha många olika arbetsuppgifter i en församling i Sverige, men kan också arbeta till exempel som präst på ett sjukhus eller utomlands i någon av Svenska kyrkans utlandsförsamlingar. Utbildningen är fem och ett halvt år.
- **Diakonen** har ansvar för kyrkans sociala arbete och har oftast ett annat yrke i botten, som till exempel sjuksköterska, socionom eller lärare. Till diakonen kan man komma för att samtala enskilt om det som känns svårt i livet. En diakon kan också arbeta med barn och ungdomar i församlingen.
- I varje församling finns minst en **kyrkomusiker** som bland annat ansvarar för musiken på gudstjänster och konserter. Kyrkomusikern leder ofta körer och kan också ha orgelelever.
- **Församlingspedagogens** uppgifter skiljer sig mycket åt mellan olika tjänster. Många arbetar med konfirmander och ungdomar, några med vuxna och äldre och andra mer med barn.
- Inom Carl Johans pastorat arbetar dessutom **expeditionspersonal, fastighetsskötare, förskollärare, kommunikatörer, lokalvårdare, vaktmästare** och många fler.
- De som arbetar i Svenska kyrkan på sin fritid, utan att få betalt, kallas **ideella medarbetare**. De som valts till församlingsråd, kyrkoråd och andra beslutande organ inom kyrkan kallas **förtroendevalda**.

Könsfördelning 2023
(anställda med månadslön)

Fyra församlingar men en arbetsgivare

Oavsett vilken verksamhet personalen arbetar inom är alla anställda av Carl Johans pastorat.

Det allra mesta av verksamheten bedrivs lokalt i församlingarna. Konfirmand- och ungdomsverksamheten är dock gemensam för hela pastoratet. Sorgegrupper för personer som förlorat en nära anhörig samordnas också.

En fördel med att vara en del av en större organisation är att även om verksamheterna är lokala finns möjligheten att enkelt nätverka med andra i samma yrke.

Organisationen blir också mindre sårbar vid ledigheter och sjukfrånvaro. Präster och musiker tjänstgör i hela pastoratet framför allt med dop, vigslar och begravningar, men även med gudstjänster under sommaren.

Under 2023 har arbetet fortsatt med att anpassa organisationen till en framtid med krympande ekonomi. I början av året fick medarbetarna i Masthuggs och Oscar Fredriks församlingar samma församlingssherde som chef.

Varje återbesättning av tjänst prövas av kyrkorådets arbetsutskott innan rekrytering påbörjas.

Sjukfrånvaron under 2023

Sjukfrånvaron under 2023 var 7,8 (8,6) procent. Av den totala sjukfrånvaron var andelen långtidssjukfrånvaro 68,9 (61,4) procent. För 2023 var sjukfrånvaron för män 8,0 (8,8) procent och för kvinnor 7,8 (8,5) procent. Kvinnor står för 66 (64) procent av långtidssjukskrivningarna medan män står för 34 (36) procent. Fjolårets siffra står inom parentes.

Friskvård i både tid och pengar

Personalen har 2023, och sedan tidigare, haft möjlighet att använda en timmes arbetstid i veckan till någon form av friskvård. Friskvårdsbidraget på 1 000 kr per anställd, som erhållits mot inlämnat kvitto på kostnader för träning eller annan friskvårdsaktivitet, var samma belopp som 2019–2022. Det kommer att ersättas med andra möjligheter 2024.

Storsamlingar under året

Under 2023 träffades alla medarbetare i pastoratet på storsamlingar vid tre tillfällen. Miljö, mångfald och förändringsarbetet har

stått på agendan. Storsamlingarna är viktiga eftersom alla anställda får samma information samtidigt och de ger en möjlighet för medarbetare från olika arbetslag att träffas.

Många positiva svar i personalenkäten

Under hösten genomfördes en personalenkät i pastoratet. 95 procent av medarbetarna svarade på enkäten som gav ett medarbetarindex på 71. Medarbetarindex (MI) räknas fram utifrån antalet positiva svar på frågorna i undersökningen. Vissa frågor har större tyngd än andra i MI. Om alla svarat positivt på alla frågor är MI 100. Resultatet i övrigt visar att medarbetarna är motiverade och har förtroende för kyrkoherde och ledningsgrupp. Det visar också att det finns en oro kring pastoratets framtid. Undersökningen följdes upp med hjälp av en extern konsult.

Gemensam planering i slutet av augusti

Precis som de senaste åren samlades alla medarbetare i slutet av augusti för att planera inför kommande år. En av kvällarna ordnades också en personalfest i Sjömanskyrkan för alla anställda.

68

personer var årsanställda i Carl Johans pastorat 2023

Förvaltar kyrkor byggda under närmare 150 år

En kyrka är inte bara en byggnad, vilken som helst.

I kyrkorummets stillhet finns möjlighet att möta det heliga och uttrycka både glädje och sorg. Det är också en plats där vi rent fysiskt kan möta historien genom föremål och byggnadsdetaljer. Kyrkobyggnaderna är också starkt förknippade med kultur av olika slag.

Konst, musik och tankar från olika tidsepoker ingår i det kulturarv som Svenska kyrkan förvaltar.

För att kunna underhålla och renovera kyrkobyggnaderna får Svenska kyrkan kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) från staten. Den äldsta kyrkan i Carl Johans pastorat – Carl Johans kyrka – invigdes 1826 och den yngsta – Kaverös kyrka – 1969.

Långsiktig resursanvändning ett miljömål

Övergripande miljömål är att pastora- tet ska ha ändamålsenliga lokaler med en långsiktigt hållbar resursanvändning.

Totalt förvaltar pastoratet tolv byggnader med en total bruksarea (BRA) på ca 11 772 m², Amerikagatan 2 inkluderat.

Kyrkorådet har tagit beslut att energianvändningen ska minska med 1 % per år jämfört med basår 2018.

Den totala normalårkorrigerade* energi- förbrukningen för 2023 (2 108 094 kWh) har minskat med 1 procent jämfört med år 2022. Jämfört med basår 2018, har det minskat med 9 procent.

Energisparmålet med 1% per år jämfört med basår 2018, kan därmed anses vara uppfyllt.

Pastoratets nyckeltal, årlig energianvändning för byggnader, ligger totalt på 181 kWh/m². Det är en bit över Svenska kyrkans gene- rella etappmål i Färdplan för klimatet på 115 kWh/m².

Etappmålet är inte tvingande att anta eller följa, men kan vara ett bra riktvärde när man gör jämförelser mellan byggnaders energiät- gång.

Vid en närmare granskning har tre bygg- nader ökad förbrukning sedan föregående år: S:t Olavsgården (22%), Oscar Fredriks församlingshem & kyrka (6%) och Sankta Birgittas kapell (2%). Varför förbrukning- en ökat i S:t Olavsgården är oklart, men en

orsak kan ligga i att den el som brukas till uppvärmning är ökad och därför har ing- en normalårkorrigerig gjorts. Under 2024 kommer en bergvärmepump att installeras, som kommer sänka förbrukningen avsevärt. Dessutom installeras en egen energimätare för värmepumpen, vilket kommer medföra en bättre översikt över el- respektive värme- förbrukning.

Resten av pastoratets byggnader har mins- kad energianvändning. Utmärkande är Masthuggskyrkan (-8%) och Kaverös kyrka (-8%).

I Masthuggskyrkan har ett nytt styrsystem med en optimeringsfunktion för kyrksalen installerats under 2023, vilket kan ha bidra- git. Även om pastoratets byggnader till störs- ta delen är i gott skick finns det på flera ställen byggnadstekniska åtgärder som skulle kunna spara energi. Det rör sig om investeringar i nyare, mer energieffektiva ventilationssys- tem och värmsystem samt förbättrat kli- matskal som till exempel tilläggsisolering, tätare dörrar/portar och energiglas

*normalårskorrigerig: innebär att energiförbrukningen räknas om för att ta hänsyn till förändringar i temperatur och utomhusklimat. En sådan omräkning gör att det går att jämföra värden mellan år, utan att avvikande väderförhållanden ställer till det i beräkningarna.

Byggnader i Carl Johans pastorat

■ Pastoratet äger sju kyrkor – Carl Johans kyrka, S:ta Birgittas kapell, Kungsladugårds kyrka, Högsbo kyrka, Kaverös kyrka, Mast- huggskyrkan och Oscar Fredriks kyrka.

■ I pastoratet finns också tre församlingshem i nära anslutning till en kyrka.

■ Repslagargården i Masthuggs församling ligger en bit ifrån kyrkan och verksamheten har flyttats in i kyrkan i stället. Byggnaden hyrs ut. Entréplan hyrs sedan augusti 2021 ut

till Ateljé Ekerås som bedriver kursverksam- het. På övervåningen har pastoratet tillfällig bygglöv fram till och med 2027 för en lägen- het som hyrs ut.

■ Carl Johans pastorat äger också S:t Olavs- gården, en lägergård på Styrso.

■ Pastoratet hyr sedan 2021 Sjömanskyrkan på Amerikagatan 2 på tio år. Frivilligcentra- len Oscar, har sin verksamhet där och pas- toratets kansli och reception finns också där.

Några av de genom- förda projekten 2023

■ Byte av utdaterade äldre rökdetektorer i flertalet kyrkor.

Carl Johans församlingshem:

■ Hissen moderniserades med nytt drivsystem, nya elledningar, nödtelefon med mera.

Oscar Fredriks kyrka:

■ Fönster- och fasadunderhåll.

Kaverös kyrka:

■ Brandlarm kopplat till vaktbolag.

Masthuggskyrkan:

■ Tak- och fönsterunderhåll.

■ Ny brandcentralsanläggning och ny inbrottscentral, med funktionen att inbrottslarmet går att tidstyra.

■ Nytt styrsystem för värme & ventilation med en optimeringsfunktion för kyrksa- len.

Större underhålls- åtgärder 2024

Carl Johans kyrka:

■ 30-årsrenovering – yttre renovering påbörjas i början av april, beräknas pågå till och med november/december 2024, då den inre tar vid. Den beräknas påbörjas i januari 2025.

Carl Johans församlingshem

■ Fog och fasadarbeten.

Kungsladugårds kyrka och klocktorn:

■ Fog och fasadarbeten.

Sankta Birgittas kapell:

■ Klockstapel tak laseras, ekkors på kyrk- tak oljas. (Flyttat från 2023)

Masthuggskyrkan:

■ Trappa från kontorsdel till andra vå- ningen riktas om till entréhall.

■ Fönsterglas monteras på samtliga återstående tre urtavlor i tornet, det västra gjordes 2023.

■ Fortsatt utredning av vatteninträngning i södra korsarmsgaveln med följdskador och framtagande av åtgärdsplan.

Högsbo kyrka:

■ Ny styr- och övervakningsanläggning för värme och ventilation, installation av trådlösa innegivare för relativ fuktighet och värme.

Solceller

2019 beställdes en solcellsutredning som visade att det finns goda förutsättningar att på pastoratets byggnader installera sol- cellspaneler. Problemet var att pastoratet räknades som storskalig producent av el på grund av medlemskap och innehav av andelar i Stiftsvinden 1. Medlemskapet på- verkade möjligheten att investera i solcel- ler. Från 1 januari 2024 har ägarmodellen för Stiftsvinden ändrats och pastoratet kan nu fritt installera solceller på de fastigheter i pastoratet som anses lämpliga.

Integrerat och medvetet miljöarbete

Miljöarbetet i Carl Johans pastorat är en viktig och självklar del av verksamheten.

Församlingarna ska enligt församlingsinstruktionen vara inspiratörer till andlig omvändelse

och omställning av kyrka och samhälle till en hållbar social, ekonomisk och ekologisk livsstil. Pastoratet vill redan här och nu se fler tecken på skapelsens återupprättande.

Eftersom miljö och skapelseansvar är viktiga frågor har pastoratet i år valt att beskriva sitt

miljöarbete lite mer detaljerat än tidigare.

Kyrkorådet har det övergripande ansvaret för miljöarbetet och fattar beslut om vision, policy och övergripande mål. Kyrkoherden har ansvar för det löpande arbetet och utser en miljögrupp.

Visioner och mål för församlingslivet

Engagemanget för miljöfrågor ska genomsyra arbetet med gudstjänster, diakoni, undervisning och mission. Det är kyrkorådets övergripande mål.

Det har resulterat i flera olika delmål i de fyra församlingarna.

Carl Johan

- Utveckla samverkan med odlarföreningen och integrera den mer i församlingslivet, till exempel genom blommor till altaret.
- Vegetarisk mat i verksamheten och på medarbetarnas planeringsdagar.

Örtagården vid Högsbo kyrka.

Högsbo

- Fortsatt reflektion över miljö-, klimat- och helhetsfrågor.
- Visa genom kyrkodlingen att stadsodling är möjlig och nödvändig för att möta de hot som klimatförändringarna innebär.
- Integrera kulturella uttryck i miljöarbetet.

Masthugg och Oscar Fredrik

- Arbeta för en vacker miljö med biologisk mångfald i och runt kyrkorna. Odlingslotter, bikupor och kompost är några exempel.
- Lyfta framtidshopp och möjligheten till en förändrad livsstil.

Hållbarhet och medvetna val på flera områden

Kyrkorådet har satt övergripande mål för en rad olika områden i pastoratet. Dessa har sedan brutits ner till ett antal delmål.

För **ekonomi och förvaltning** ska de negativa miljökonsekvenserna minska genom bland annat minskad förbrukning av kontorspapper, etisk och hållbar placering av kapital och att skärmar, datorer och telefoner stängs av när de inte används.

Ändamålsenliga lokaler med en långsiktigt hållbar resursanvändning och minskad energiförbrukning med en procent varje år är målet för pastoratets **byggnader**. Här fokuserar delmålen mycket på ökad kunskap om miljöpåverkan och hur pastoratet kan spara energi genom byggnadstekniska åtgärder. Pastoratet har också gjort aktiva val av förnybar el och fjärrvärme.

Ett cirkulärt flöde av resurser och att minska negativa effekter av konsumtion är fokus för området **varor och tjänster**. Återanvändning av exempelvis möbler och material i stället för att köpa nytt är ett delmål. Ett annat är att sträva efter att alla livsmedel som köps in ska vara

ekologiska och rättvisemärkta. Det har visat sig svårt när det gäller kaffebröd, vilket har lett till att en hel del kaffebröd i stället bakas av anställda i pastoratet. Ingredienserna är enbart ekologiska.

Transporter och kommunikation är ett område där målen fokuserar på miljövänliga transporter och att prioritera el och biobränsle när maskiner och fordon köps in eller leasas. Privata bilar ska användas så lite som möjligt i tjänsten, personalen kan i stället köpa årskort på Västtrafik mot nettolöneavdrag och åka kollektivt både privat och i tjänsten. Det finns också möjlighet för personalen att leasa elcyklar till bruttolöneavdrag.

Mängden avfall måste minska och det som slängs ska sorteras, återanvändas eller återvinnas. Det är en del av det övergripande målet på området **kemikalier och avfall**. Källsorteringen underlättas i alla pastoratets lokaler och städmetoder och -produkter ska vara anpassade efter minsta möjliga miljöpåverkan. Genomtänkta val kan exempelvis minska mängden inköp av kemikalier.

7 mars

...2023 blev pastoratet som helhet miljödiplomerat

Beräkning av utsläpp och miljöpåverkan

Under 2023 började Carl Johans pastorat använda ett verktyg för att beräkna sin miljöpåverkan.

Utsläppsberäkningar synliggör miljöpåverkan och ger stöd till arbetet med betydande miljöaspekter.

Förhoppningsvis kan det ge pastoratet hjälp framöver att se effekter av miljösparande åtgärder som införts, men även en hjälp att hitta de områden som kan ge största möjliga positiva miljöeffekt av insatser. Kanske även att ringa

in risker och eventuella konsekvenser av dessa som behöver åtgärdas. Totalt redovisade utsläpp av växthusgaser från verksamheterna i Carl Johans pastorat 2023 blev 221 ton CO²e (koldioxidkvivalenter). Siffran säger inte mycket förrän den kan jämföras över tid eller med andra enheter av liknande verksamhetsart och storlek, fastighetsinnehav och belägenhet. Dock, om man skulle klimatkompensera för detta, till exempel i ett projekt hos Zero mission, skulle det kosta 60 000 kronor.

Mångfald, fred och rättvisa

Församlingarna i Carl Johans pastorat vill verka för mångfald, fred och rättvisa.

Pastoratets identitet som en del i den världs-

vida kyrkan syns genom internationellt arbete och engagemang för fred och rättvisa i världen.

Mångfaldsarbetet har konkretiserats genom att alla fyra församlingarna har genomgått hbtq-märkningen Regnbågsnyckeln.

Internationellt arbete lokalt genom globala nätverk

Svenska kyrkan grundar sitt internationella arbete i sin identitet som kyrka, som en del av en världsvid gemenskap.

Vi tror på en Gud som tar ställning för den som är nedtystad eller lever i en utsatt situation. Varje människa har ett okränkbart människovärde. Vi vill stärka människors egen förmåga och möjlighet att förändra.

Tack vare kyrkornas världsvida nätverk finns vi redan på plats om katastrofen kommer. Vi har lokalkännedomen och mängder av lokala medarbetare. Kyrkor och kyrkliga organisationer runtom i världen är viktiga aktörer för katastrofhjälp, utvecklingsstöd och påverkansarbete.

Vi arbetar mot könsrelaterat och sexuellt våld som vapen i krig. Vi arbetar också för att fler kvinnor ska få delta i fredsarbete.

Försoning mellan människor, att vi kan lägga konflikter bakom oss, är en hörnsten för att skapa en varaktig fred. Därför arbetar vi och den världsvida kyrkan med försoning. Vi tänker särskilt på dem som lidit mest.

Varje år görs två stora insamlingar i Svenska kyrkan till det internationella arbetet – under fastan före påsk och under adventstiden. Masthuggs församlings julmarknad inbringade 100 000 kronor till Acts-julkampanj.

Kontakterna med församlingar i Swaziland och Sydafrika har fortsatt och under 2024 deltar kyrkoherden i två konferenser i södra Afrika.

Barn och unga i Svenska kyrkan

■ Många barn är medlemmar i Svenska kyrkan, och aktiva i församlingarnas verksamheter. **Barnen har en särställning i kristen tro**, och genom sina aktiviteter riktade mot både barn och vuxna har kyrkan en viktig möjlighet att värna barns rättigheter.

■ 2012 tog Svenska kyrkan ett viktigt steg i denna riktning genom beslutet att en analys med utgångspunkt i **FN:s barnkonvention** ska gö-

ras inför alla beslut som berör barn. Eftersom barn påverkas också av beslut som inte berör dem direkt, bör alla beslut fattas med barnperspektivet i åtanke. **Barnperspektivet ska genomsyra kyrkans hela verksamhet.**

■ Styrelsen för Carl Johans Kamraterna, pastoratets ungdomsgrupp, får löpande information om viktiga beslut i kyrkorådet. Det sker via direkt kontakt med kyrkoherden.

Allas lika värde

I Carl Johans pastorat är allas lika värde självklart. Lika självklart var det att genomgå processen för att få ta emot Regnbågsnyckeln.

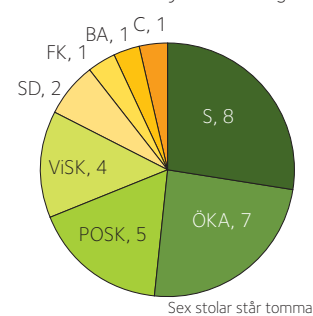
Församlingsråd och medarbetare i alla fyra församlingarna har genomgått utbildningar och det finns en gemensam mångfaldsplan för pastoratet. I kommunikationen kring vigsel är det tydligt att samkönade par välkomnas och bemöts på samma sätt som heteropar.

Queerqvällar i Sjömanskyrkan vänder sig till personer som identifierar sig både som kristna och som hbtq. Qvällarna startar med drop in-fika och sedan samtalar gruppen om olika ämnen utifrån hbtq-frågor och kristen tro.

Demokrati och kyrkovalet

- Det är medlemmarna som bestämmer vilka som styr Svenska kyrkan.
- Medlemmar som fyllt 16 år har rösträtt i kyrkovalet.
- Nästa val äger rum den 21 september 2025.
- Vid förra kyrkovalet 2021 röstade 23,74 procent av väljarna i pastoratet, vilket var en liten ökning mot 2017 då 23,10 procent röstade.
- I Sverige i stort låg valdeltagandet på 18,39 procent, vilket var en minskning mot 2017 då 19,08 procent röstade.
- Kyrkovalet hålls vart fjärde år och då väljs förtroendevalda till tre nivåer. De tre nivåerna är kyrkomötet, stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige.
- De grupper som ställer upp i kyrkovalet kallas nomineringsgrupper och inte partier, även om några även är politiska partier som ställer upp i allmänna val.

Antal ledamöter i kyrkofullmäktige

Kyrkomötet...

... är Svenska kyrkans högsta beslutande organ och har 251 ledamöter från hela Sverige. Det beslutar om kyrkoordningen (Svenska kyrkans regelverk) och annat som har betydelse för hela Svenska kyrkan, till exempel kyrkohandboken och psalmboken.

Stiftsfullmäktige...

... beslutar i principiella och övergripande ärenden av stor betydelse för stiftets verksamhet. Fullmäktige har 65 ledamöter. Ett stift är en region i kyrkans organisation.

Kyrkofullmäktige...

... är högsta beslutande organ i pastoratet.

Det fastställer kyrkoavgiften, beslutar om budgeten och utser bland annat kyrkorådet. Tillsammans med kyrkoherden antar man församlingsinstruktionen som är pastoratets och församlingarnas måldokument.

Kyrkorådet...

... är styrelsen för pastoratet och har bland annat det löpande ansvaret för ekonomin. Rådet har tillsammans med kyrkoherden ansvar för att församlingarnas grundläggande uppgift blir utförd.

Församlingsrådet...

... är styrelsen för församlingen och beslutar bland annat om församlingskollekt. Församlingsrådet väljs av kyrkofullmäktige.

Göteborgs begravnings-samfällighet

■ Begravnings-samfälligheten ansvarar för begravningsverksamheten och förvaltar begravningsplatserna i Göteborg. Det är en av landets största kyrkogårdsförvaltningar.

■ Verksamheten omsätter cirka **290 miljoner kronor** och finansieras huvudsakligen genom begravningsavgiften. Den betalas via skattsedeln av alla som är folkbokförda i Sverige, oavsett trostillhörighet.

■ Samfälligheten styrs av förtroendevalda inom Svenska kyrkan i Göteborg genom indirekta val till begravningsdelegerade som i sin tur väljer en begravningsstyrelse. Carl Johans pastorat är representerat genom ledamöter och ersättare i begravningsdelegerade.

■ I Göteborg finns **36 begravningsplatser** med totalt cirka **120 000 gravar**, **sju ceremonilokaler/kapell** och **ett krematorium**.

■ 2023 hade begravnings-samfälligheten 315 anställda fördelat på cirka **200 tillsvidareanställda**, **105 säsonganställda**, samt 15 tidsbegränsade anställda. Cirka **230 personer** arbetar som **kyrkogårdsarbetare**.

■ Förvaltningen är organiserad i en **skötselavdelning**, **fyra funktionsindelade verksamhetsområden** samt **kansli och växel**.

■ Det finns **tre expeditioner**: skötsel-expeditionen, begravningsexpeditionen och krematorieexpeditionen. Samtliga nås via begravnings-samfällighetens växel, tel 031-731 80 80 eller e-post till gbg.begravnings-samfällighet@svenskakyrkan.se

■ För att tillvarata intresset för **dem som inte tillhör Svenska kyrkan** utser Länsstyrelsen begravningsombud. De följer begravnings-samfällighetens verksamhet och yttrar sig över begravningsavgiftens storlek varje år. Den som inte tillhör Svenska kyrkan kan vända sig till dessa ombud.

■ **Marie Louise Nord** och **Anders Ljung** är tillförordnade begravningsombud i Göteborgs kommun för mandatperioden 2023–2026.

■ På begravnings-samfällighetens webbsida www.svenskakyrkan.se/gbs hittar du information om begravningsplatser och kapell/ceremonilokaler, arbetet med kulturmiljö, säkerhet kring gravstenar och mycket annat.

Bild: OSKAR FLÄDERBLOM

Varje mindre askgravlund rymmer ett hundratal askor och har en gemensam smykningsplats och plantering.

Cyberangrepp och ny typ av askgravlund

Under 2023 började Billdals kyrkogård byggas ut och en ny variant av askgravlund togs i bruk. I slutet av året fick ett cyberangrepp mot Svenska kyrkan stora konsekvenser för begravningsverksamheten.

Behovet av nya kistgravar är en stor och viktig utmaning för Göteborgs begravnings-samfällighet. Utbyggnaden i Billdal kommer att ge 750 nya kistgravplatser och i merparten av dessa finns det plats för två kistor. Arbetet ska vara klart till sommaren 2024.

Begravnings-samfälligheten ska också bygga ut Tuve kyrkogård med 1 600 kistgravplatser och 200 urngravar. Under 2023 slutfördes projektering och gestaltning. Under 2024 går arbetet vidare med detaljprojektering och

upphandlingsunderlag. Byggstart är beräknad till november 2024.

Samtidigt går arbetet med att hitta rätt plats för en ny, stor begravningsplats i Göteborg vidare. Befintliga begravningsplatser förtätas och utvecklas också.

På Västra kyrkogården har askgravlunden varit fullbelagd en tid, men efterfrågan på gravskicket har varit fortsatt stort. Som ett alternativ har flera så kallade mindre askgravlunder anlagts på Västra. Större, återlämnade kistgravplatser där det finns utrymme kvar att gravsätta askor har gjorts om. Askorna gravsätts på ett grundare djup i graven än kistorna.

I slutet av november slog cyberangreppet mot Svenska kyrkan hårt mot begravningsverksamheten. Bland annat tvingades anhöriga vänta med gravsättning eftersom det tog flera veckor innan gravboken, som är digital, var tillgänglig.

Några viktiga händelser under 2023

■ I maj togs en ny och efterlängtat minnes- och askgravlund i bruk på Torslanda kyrkogård.

■ Den gamla delen av krematoriet på Kvi-berg byggdes om och ugnarna som värmdes med eldningsolja byttes ut mot nya som värms med rapsmetylester, RME. Därmed togs ett stort steg mot begravnings-samfällighetens viktigaste miljömål; fossilfri verksamhet 2030.

■ Såväl värmebölja som skyfall och stormbyar drabbade begravnings-samfälligheten. Ovädret Hans knäckte träd och grenar och bland annat drabbades en del av Östra kyrkogården av översvämning.

■ Ett pilotprojekt för att ta fram attraktiva perennpaket för skötselkunderna startades. Fleråriga växter kräver inte lika mycket skötsel och vattning som ettåriga, färre plantor behöver drivas upp och transporterna minskar.

■ Begravningsstyrelsen rekryterade en ny förvaltningschef. I juli blev det klart att Erik Gedeck, då samhällsbyggnadschef på Länsstyrelsen, skulle efterträda Cissi Hammer när hon gick i pension den 1 februari 2024.

■ I december började förberedelserna för att anlägga en askgravlund på Nya Varvets kyrkogård. Den ska vara klar för gravsättning hösten 2025.

Ekonomi bakom verksamheten

Kyrkoavgiften som alla medlemmar i Svenska kyrkan betalar gör kyrkans stora verksamhet möjlig.

I första hand är det kyrkoavgifterna som finansierar verksamheten. Avgifterna tas in med hjälp av Skatteverket och hur mycket en person betalar i kyrkoavgift står på skattsedeln. Eftersom kyrkoavgiften är en procentsats på den beskatt-

ningsbara inkomsten spelar konjunkturen stor roll för ekonomin. Bidrag och gåvor är en annan inkomstkälla.

I texterna nedan står föregående års siffror inom parentes.

Resultaträkning

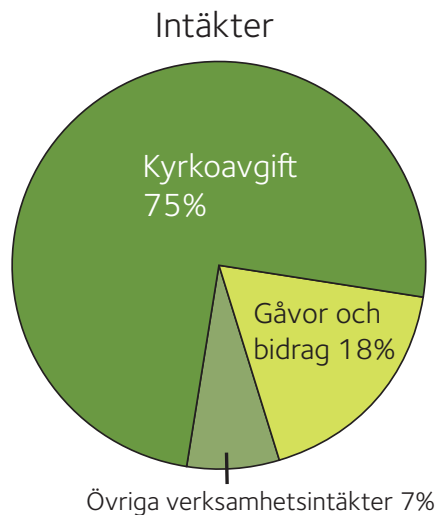
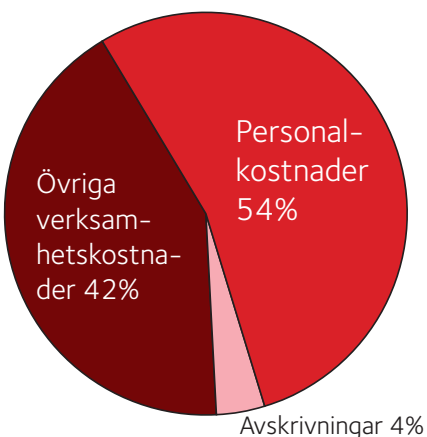
Resultaträkningen visar vad verksamheten i Carl Johans pastorat kostat under 2023 och vilka intäkter som erhållits för att täcka dessa. Verksamhetsintäkterna 2023 uppgick till 86 (79) miljoner kronor. Av intäkterna kom 64 (60) miljoner kronor från kyrkoavgiften efter avdrag med 11 (11) miljoner kronor i bidrag till nationell utjämning. Resterande 22 (19) miljoner kronor avsåg framför allt olika typer av gåvor och bidrag.

Oförändrad kyrkoavgift

Kyrkoavgiften har sedan lång tid tillbaka i Göteborg varit 0,81 procent det vill säga 81 öre per beskattningsbar hundralapp. Carl Johans pastorat har valt att inte göra någon förändring utan avgiften under 2018–2023 har varit densamma och kommer så att vara även för 2024.

Verksamhetskostnaderna uppgick till 83 (72) miljoner kronor. Kostnader för personal

Verksamhetskostnader

utgjorde 45 (45) miljoner kronor och avskrivningar på investeringar 3 (3) miljoner kronor. Övriga verksamhetskostnader inklusive driftkostnader för fastigheter utgjorde 35 (24) miljoner kronor.

Verksamhetsresultatet blev därmed ett överskott med 2,8 (6,9) miljoner kronor. Till detta kom nettointäkter från finansiella poster med 3,5 (3,6) miljoner kronor, bestående av utdelningar, reavinster och ränteintäkter. Tillsammans gör detta att årets resultat blev ett överskott med 6,3 (10,5) miljoner kronor.

Överskottet var samtidigt ett överskott mot budget med 8,9 miljoner kronor eftersom det hade räknats med ett underskott om 2,6 miljoner kronor. Budgetöverskottet beror framför allt på personalkostnader, fastighetskostnader och övriga verksamhetskostnader, både på pastorats- och församlingsnivå, men även på bidrag och finansiella intäkter.

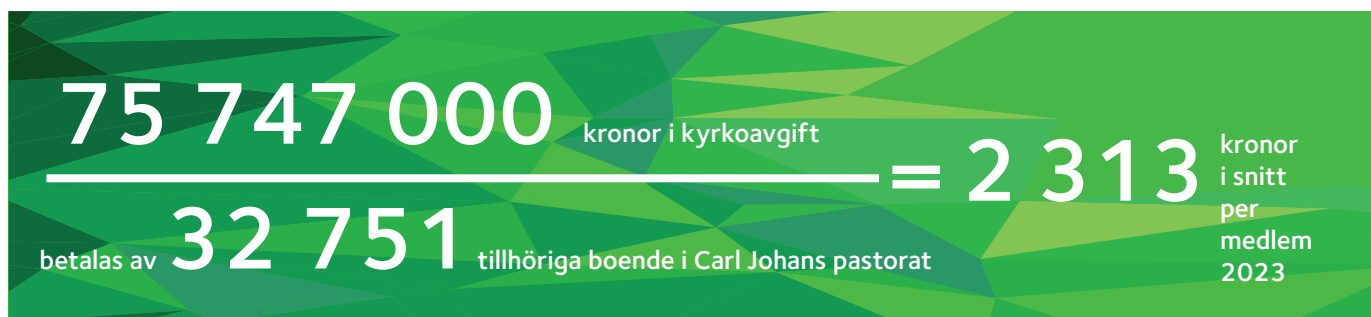
Balansräkning

Balansräkningen visar tillgångar, eget kapital och skulder på balansdagen, det vill säga vid årets utgång. Balansomslutningen 2023-12-31 var 173 (162) miljoner kronor. 30 procent av tillgångarna, 52 miljoner kronor, utgörs av byggnader, inventarier samt pågående nyanläggningar. Finansiella anläggningstillgångar har ökat med 2 miljoner kronor från årets början till 82 miljoner kronor. Omsättningstillgångarna (likvida medel och kortfristiga fordringar) har ökat från årets början med nästan 10 miljoner till 39 miljoner kronor. Här ingår en kortfristig placering av överlikviditet i räntebärande värdepapper med 6 miljoner kronor och upplupen intäkt för kyrkoantikvarisk ersättning med drygt 5 miljoner kronor.

Det egna kapitalet växer

Det egna kapitalet var vid årets slut 154 (148) miljoner kronor vilket är 44 miljoner kronor över det målsatta kapitalet som är 110 miljoner kronor. Det egna kapitalets andel av de totala tillgångarna, soliditeten, var 89 procent på balansdagen, två procentenheter lägre än föregående år. Inga lån är upptagna men för att hantera eventuella likviditetsfluktuationer finns en checkräkningskredit på 10 miljoner kronor. De långsiktigt placerade medlen uppgår till 60 (58) miljoner kronor och det finns en andel i Göteborgs begravnings-sällighet som är bokförd till 22 (22) miljoner kronor.

Räntebärande värdepapper inom den långsiktigt placerade portföljen hade enskilt ett marknadsvärde på nästan 1 miljon kronor under anskaffningsvärdet. Dock var marknadsvärdet på den långsiktigt placerade värdepappersportföljen totalt nästan 3,9 miljoner kronor högre än det bokförda anskaffningsvärdet.

Förvaltningsberättelse

I Carl Johans pastorat (252004-8980), juridisk enhet som bildades 2018-01-01, samverkar Oscar Fredriks (252001-4966), Carl Johans (252001-4982), Masthuggs (252001-4974) och Högsbo (252001-5047) församlingar. Fram till och med 2017-12-31 ingick de nämnda församlingarna i Göteborgs kyrkliga samfällighet (252003-1234) som per denna dag upphörde. Församlingarnas

grundläggande uppgift är att *fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.* Varje församling har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Pastoratet ansvarar genom avtal med pastorat och församlingar för

sjukhuskyrkan vid Högsbo sjukhus (till och med 2023-12-31) samt den teckenspråkiga verksamheten i Göteborgs stift. Den senare finansieras också genom stöd från Göteborgs stift. Pastoratet har sitt säte i Göteborgs kommun.

I pastoratets årsredovisning anges belopp i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges.

Verksamhetsinformation

Carl Johans pastorat har en bred verksamhet som riktar sig både till barn och vuxna.

Gudstjänst: Församlingarna använder sig av samma grundordning för söndagens gudstjänst, men genom lokala variationer skiljer sig ändå gudstjänstens uttryck mellan dem. **Masthuggs församling** har domkapitlets dispens för Barnens gudstjänst. Masthuggs församling arbetar aktivt med inkluderande gudstjänster som engagerar till delaktighet i gudstjänstens utformning och genomförande. Särskilt kvällsmässan med en betoning på delaktighet och delande är välbesökt. Församlingen har fortsatt satsa på gudstjänster och samlingar kring årets stora högtider, särskilt uppskattat var Samtal kring elden under stilla veckan – gudstjänster och samtal utanför kyrkan runt en eld. **Carl Johans församling** har arbetat fram Majornamässan, en gudstjänst särskilt inriktad på unga. Gudstjänsterna har varit välbesökta och uppskattade. I både Carl Johans och Högsbo församlingar ser vi ett ökat deltagande i söndagens huvudgudstjänster. **Högsbo församling** har en traditionell ordning för sina gudstjänster men, som de själva formulerar det, "med ett radikalt innehåll". **Oscar Fredriks församling** har fortsatt bygga vidare på målet att få en tydligare församlingskärna kring gudstjänsterna. I Oscar Fredriks församling är också församlingens körer och Sinfonietta en levande del av gudstjänstsatsningarna.

Flera av församlingarna upplåter kyrkor till gudstjänster för andra församlingar. I församlingarna firar bland annat Österns assyriska kyrka, en eritreansk församling, en indisk och en persisk församling gudstjänster.

Undervisning vuxen: Alla församlingar bedriver olika former av undervisning för vuxna, viss undervisning sker i gränslandet till diakoni, gudstjänst och musik. Carl Johans församling har regelbundna teologiska samtalskvällar samt en samtalsgrupp för unga vuxna. I flera församlingar finns olika typer av bibelstudier. Masthuggs och Oscar Fredriks församlingar samordnar sedan januari 2023

vuxenarbetet under paraplyet pilgrim. Masthuggs församling har tydligast inriktning mot pilgrim med vandringar, reflektioner, samtal och utbildningsseminarier. I Masthuggs församling ses körverksamheten som en del av utbildningsområdet, där körrepetitionerna är en viktig del av det personliga religionsutövandet. Verksamheten i Oscar Fredriks församling genomgår en nyorientering på grund av personalförändringar. Även där finns grupper med fokus på kristen tro. Medarbetarna i Oscar Fredriks församling har också arrangerat samtalskvällar På djupet i Sjömanskyrkan med mycket stor uppslutning. I alla församlingar ser vi en stor nedgång i deltagandet i regelbundna grupper som måste analyseras. Vi kan inte se en tydlig uppgång i öppna grupper, 60 procent av deltagarna i öppna grupper kommer från Frivilligcentralen Oscars verksamheter.

Undervisning barn: Oscar Fredriks och Masthuggs församlingar har försökt samordna barnverksamheter och barnkör. Det har tagit tid att hitta nya former för detta. Oscar Fredriks församling erbjuder en rad grupper framförallt för yngre barn med föräldrar samt för äldre barn i anslutning till kören. Masthuggs församling fokuserar på att hitta verksamheter som har ett tydligt fokus på att skapa goda lärandemiljöer där barnen kan växa som människor och kristna. Stort engagemang läggs på att utveckla kyrkans rum för lärande och lek. Barnens gudstjänst står i fokus för ett par skapandegrupper i veckan.

Högsbo församling erbjuder flera olika barngrupper och barnkörer i olika åldrar. Församlingens sopplunch har blivit en särskilt viktig åldersöverskridande samlingsplats. Carl Johans församling har arbetat med ingångar till kyrkans berättelser och högtider genom jul- och påskvandringar för skolelever. Carl Johans församling har också viss verksamhet för barn i Kungsladugårds kyrka. Församlingen har dock inga medarbetare som specifikt är anställda för att arbeta med barn vilket begränsar församlingens möjligheter att utveckla barnverksam-

heterna. Carl Johans församling driver dock en heltidsförskola med plats för 19 barn. Alla församlingar har mer eller mindre kontakt med skolorna i närområdet. Många skolor besöker kyrkorna för olika typer av vandringar, särskilt i samband med årets högtider.

Konfirmand och ungdom: Carl Johans församling ansvarar för de övriga församlingarnas konfirmand- och ungdomsverksamhet. Intresset för konfirmandverksamheten fortsätter öka. Från hösten 2023 har församlingen fyra terminsgrupper och tre somargrupper. I december hade församlingen cirka 110 inskrivna konfirmander. Många konfirmander, särskilt i somargrupperna, bor dock utanför pastoratet. Församlingen har många unga konfirmandledare och en stor ungdomsgrupp (Carl Johans Kamraterna).

Körer och konserter: Församlingarna har ett rikt körliv med fortsatt många körsångare. Församlingarna arbetar lite olika med körerna vilket berikar pastoratet. Alla församlingar uttrycker vikten av att körerna blir en mer naturlig del av församlings- och gudstjänstlivet.

Diakoni: Diakonerna är den yrkesgrupp som tydligast samarbetar över församlingsgränserna. Diakonerna samordnar och försöker ha en gemensam strategi att möta samtidens utmaningar. Detta uttrycks bland annat i stiftelsehanteringen som har samordnade rutiner i pastoratet. Diakonerna har många samtal och även öppna samtalsmottagningar. Oscar Fredriks och Masthuggs församlingar har samordnat sin drop-in samtalsmottagning till Sjömanskyrkan vilket resulterat i dubbelt så många samtal. I Oscar Fredriks församling fortsätter en diakon arbeta med professionell samtalsterapi på en halvtidstjänst.

I alla församlingar märks ökade förfrågningar om ekonomiskt stöd. Diakonerna delade tillsammans ut 1,5 miljoner kronor ur församlingarnas stiftelser och gåvomedel.

Carl Johans församling samarbetar med två organisationer kring matutdelning tre dagar i veckan i församlingshemmet. Församling-

Organisation

Kyrkofullmäktige är pastoratets högsta beslutande organ och sammanträder minst två gånger per år. Kyrkofullmäktige beslutar om pastoratets budget och kyrkoavgift samt antar tillsammans med kyrkoherden pastoratets församlingsinstruktion som är pastoratets och församlingarnas styrande måldokument.

Kyrkorådet är pastoratets verkställande organ (styrelse) som ansvarar för den löpande verksamheten och förvaltningen. Kyrkorådet har det ekonomiska ansvaret för all

verksamhet. Kyrkorådet skall ha omsorg om församlinglivet och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingarnas grundläggande uppgift blir utförd. Kyrkorådet har ett arbetsutskott och ett fastighetsutskott som förbereder kyrkorådets ärenden.

Kyrkorådet sammanträder cirka tio gånger per år. I respektive församling inom pastoratet finns ett församlingsråd. Församlingsrådet är församlingens styrelse och skall fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen samt de uppgifter som kyrkorådet delegerar.

Utöver gällande lagstiftning och förordningar tillämpar pastoratet inomkyrkliga regelverk och dokument såsom kyrkoordningen (KO), Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB), KRED:s rekommendationer, församlingsinstruktion och finanspolicy.

Inom personalområdet tillämpar pastoratet Svenska kyrkans kollektivavtal samt lokala kollektivavtal. Pastoratet har även upprättat olika typer av policyer för till exempel jämställdhet/mångfald, arbetsmiljö, personuppgifter, inköp och resor.

arna har också regelbunden kontakt med socialtjänst, Göteborgs Stadsmission och Räddningsmissionen kring utsatthet och hemlöshet. I församlingarna finns ett utarbetat samarbete med Hälsolets Västra Götalands Regionen och i Oscar Fredrik särskilt kring samtalsgrupper utifrån metodiken Öppna kort.

Församlingarna har kontakt med vård- och omsorgsboenden men det är olika hur villiga de är att samarbeta med Svenska kyrkan. I övrigt har alla församlingar olika typer av öppen dagverksamhet såsom soppluncher, caféer och grupper.

Mission: Mission är det bredaste verksamhetsfältet inom församlinglivet. Församlingarna definierar missionsarbetet olika. Carl Johans församling har tidigare haft en mycket uppskattad podcast som nått brett utanför församlingsskärnan. På grund av personalförändringar orienterar församlingen nu om sitt arbete som definieras mission. Arbete ägnas åt nätverksskapande och nya kontaktytor. Högsbo församling har å sin sida arbetat fram en ny podcast; Hör du som har öron, som också den når brett. Högsbo församling arbetar också med konserter och öppna samtalskvällar; Hållbart liv. Församlingen har också bedrivit flera insamlingar och en uppskattad årlig Brödbod med försäljning till internationellt biståndsbete. I Högsbo församlingshem finns också Help Ukraine Gothenburg som särskilt samarbetar med församlingen.

Masthuggskyrkan är pastoratets mest öppna och välbesökta kyrka. Kyrkan är öppen varje dag på året och tar emot stora mängder besökare. Församlingen har därför arbetat intensivt med att utveckla kyrkorummet som ett pedagogiskt och inbjudande rum för besök och andakt. Eftersom Masthuggs församling hyr ut hela sitt församlingshem har församlingen också all verksamhet och allt gudstjänstfirande i kyrkan. Detta är både en utmaning för medarbetare och en inbjudan till besökare. Församlingen arbetar för att utveckla platsen utanför kyrkan för att sänka trösklarna mellan kyrkan och omgivningen. I det ingår stadsnära odlingar

på berget. Masthuggs församling har också den internationella gruppen Handa för andra som skapar hantverk till försäljning till förmån för Act Svenska kyrkan.

Oscar Fredriks församling räknar sitt mycket omfattande kör- och musikliv till området mission. Arbetet med att genom sång och musik öppna upp vägar in i och till större kännedom om det övriga församlinglivet har pågått under många år. Särskilt kan nämnas att Oscar Fredriks Sinfonietta arrangerade en fredskonsert tillsammans med Help Ukraine Gothenburg och att Ceciliakören haft två klädbytdagar i församlingshemmet som en del av församlingens miljöarbete.

Ideella: Alla församlingar har flera ideella i verksamheter. Frivilligcentralen Oscar bygger hela sin verksamhet på ideella gruppleddare. Även församlingarna arbetar allt mer systematiskt med ideella inom flera verksamhetsområden, exempelvis leva vidare-grupper, besöksgrupper, soppgrupp och öppen förskola. Församlingsbor engagerar sig gärna i meningsfulla uppgifter, men det behövs en tydlig organisation inom församlingen för att ta hand om alla ideella. Masthugg har under året gjort samma erfarenhet som hela frivilligcentralen Oscar bygger på: Ge församlingsbor en nyckel till församlingens lokaler så kan spontana grupper samlas. Masthuggs och Carl Johans församlingar arbetar aktivt med fler ideella i gudstjänstlivet. Det är ett engagemang som inte märks i den insamlade statistiken.

Ukraina: Den ideella föreningen Help Ukraine Gothenburg (HUG) har blivit pastoratets väg att kanalisera sitt stöd till Ukraina, både vad gäller stöd till flyktingar och hjälpsändningar till Ukraina. HUG bedriver en omfattande verksamhet på plats både i Högsbo församlingshem och Kaverös kyrka. Pastoratet fortsätter stötta HUG ekonomiskt, men framförallt genom att upplåta lokaler utan kostnad. Pastoratet ger även administrativt stöd. Under hösten fick pastoratet beviljat bidrag från Europeiska Socialförsäkringsfonden (ESF-bidrag)

till ett gemensamt projekt med HUG i syfte att skapa praktikplatser och ge psykosocialt stöd för ukrainska flyktingar.

Frivilligcentralen Oscar: Frivilligcentralen har nu landat med verksamheten i Sjömanskyrkan. Verksamheten fortsätter utvecklas med fler deltagare och grupper. Pastoratet har genom stöd från Göteborgs stad 1,5 tjänst som organiserar öppna verksamheter med 200 ideella och drygt 13 000 besök i olika grupper. Under 2023 fick pastoratet ett bidrag till verksamheten från Socialstyrelsen. Medlen användes för att utöka bemanningen på Frivilligcentralen.

Teckenspråkig verksamhet: Den teckenspråkiga verksamheten som omfattar hela Göteborgs stift har fortsatt att utvecklas med fler verksamheter och gudstjänster runt om i stiftet. Gudstjänster firas i Kärra, Brämregården, Sjömanskyrkan, Uddevalla, Falkenberg och Halmstad. Vid sidan av den mer ordinarie församlingsverksamheten ser medarbetarna allt större diakonala behov av både samtal och ekonomiskt stöd.

Sverigefinsk verksamhet: Den sverigefinska verksamheten fick en ny organisation den 1 januari 2023. Nu har pastoratet eget ansvar för sverigefinsk verksamhet. Viss samverkan förekommer dock med Backa och Nylöse pastorat, samt Lundby församling. I Oscar Fredriks kyrka firas gudstjänster på finska i genomsnitt en gång i månaden. I Oscar Fredriks församling finns också viss verksamhet för barn och äldre. Vid förfrågan har pastoratet möjlighet att genomföra dop, vigslar och begravningar på finska.

Sjukhuskyrkan i Högsbo: Gudstjänster och verksamheter i sjukhuskyrkan pågick i begränsad omfattning under 2023. Detta beror delvis på att vi inte har kunnat rekrytera medarbetare, dels på att sjukhusets omorganisation och nybyggnationer tar tid. Under hösten förbereddes en verksamhetsövergång av verksamheten. Den 1 januari 2024 tog Domkyrkopastoratet över ansvaret för Sjukhuskyrkan i Högsbo.

Väsentliga händelser under året

Kriget i Ukraina: Som beskrivs på andra ställen i denna årsredovisning har samarbetet med Help Ukraine Gothenburg (HUG), som pågått sedan Ryssland invaderade Ukraina februari 2022, fortsatt under 2023 och bland annat tagit sig uttryck i ett samarbetsprojekt som sträcker sig från oktober 2023 till och med mars 2024. Pastoratet står som huvudansvarig och bidrar till viss del med arbetsinsatser från egen personal men projektet är helt finansierat av EU-bidrag från Europeiska socialfonden (ESF).

Större verksamhetsförändringar: Sjukhuskyrkan i Högsbo bedrev under 2023 sitt sista år i Carl Johans pastorats regi. Genom verksamhetsövergång bedrivs verksamheten från och med 2024 i Göteborgs Domkyrkopastorat. Carl Johans pastorat finansierar dock verksamheten med samma andel som tidigare i enlighet med "avtal om gemensamma verksamheter" som är ingånget tillsammans med

flera kyrkliga enheter i Göteborg och gäller för 2022-2025.

Ny församlingsinstruktion (FIN): Under 2023 har en ny FIN arbetats fram och godkänts av pastoratets kyrkoherde och kyrkofullmäktige i november samt utfärdats av domkapitlet i Göteborgs stift i december.

Energipriser och elstöd: Eftersom alla pastoratets byggnader förutom S:t Olavsgården på Styrösö värms upp med fjärrvärme eller bergvärme har den ekonomiska belastningen av de stigande elpriserna varit begränsad. Elkostnaderna ökade med knappt 40 tkr eller 4,1% från 2022 till 2023. Dessutom har elstöd erhållits med 240 tkr.

Börsen: Marknadsvärdet avseende långsiktiga ränteplaceringar understiger fortfarande anskaffningsvärdet men nedskrivning har inte behövt göras då marknadsvärdet på hela den långsiktiga portföljen överstiger det totala anskaffningsvärdet, vilket inte var fallet vid ut-

gången av 2022. Den uppgång man såg i början av 2023 har alltså hållit i sig.

Lokalförsörjning: Arbetet med planering och inledning av den stora 30-årsrenoveringen av Carl Johans kyrka har fortskridit i både Carl Johans församling, kyrkorådets fastighetsutskott och med stöd av Göteborgs stifts fastighetsråd. Upphandlingar och byggstart planeras till början av 2024 då Carl Johans församling tillfälligt övergår till att fira gudstjänster även i sitt församlingshem.

Miljödiplomering: Efter att pastoratets församlingar har miljödiplomerats vid olika tidpunkter i olika faser kunde man våren 2023 genomföra en gemensam miljödiplomering för hela pastoratet. Härefter har bland annat uppföljning av följsamheten till miljöpolicyen inkluderats i den av kyrkorådet tidigare antagna arbetsordningen för intern kontroll.

Det höjda ränteläget under 2023 bidrog till att ränteintäkterna översteg budget med näs-

Verksamhetsinformation	2023	2022	2021	2020	2019
Antal gudstjänstdeltagare	44 510	45 342	25 640	28 012	30 020
– varav deltagare i kyrkliga handlingar	24 988	24 723	14 331	12 773	16 089
– varav antal nattvardsgäster	9 576	6 955	3 918	-	-
Antal döpta	234	225	196	156	209
Antal konfirmerade	44	60	44	53	44
Antal begravningsgudstjänster	266	213	224	253	253
Antal vigselgudstjänster	115	150	95	68	101
Antal aktiva inträden	66	64	95	74	51
Antal aktiva utträden	358	372	582	438	450
Fasta grupper					
Antal deltagare					
i barn- och ungdomsverksamhet	270	384	174	282	331
– varav antal körmedlemmar	108	132	58	88	90
Antal deltagare i vuxenverksamhet	455	469	505	428	983
– varav antal körmedlemmar	336	325	288	297	297
Öppen verksamhet					
Antal besökare					
i barn- och ungdomsverksamhet	2 408	2 079	2 763	1 545	4 602
Antal besökare i vuxenverksamhet	22 667	18 838	11 100	44 337	9 652
Antal enskilda personer som besökts i den diakonala verksamheten	-	-	-	-	1 022
Kommentar till antalet kyrkliga handlingar, deltagare och besökare:					
Statistiken är på grund av cyberangreppet inte helt komplett. Det saknas viss statistik för gudstjänster, kyrkliga handlingar och öppen verksamhet. Deltagandet i gudstjänsterna är på samma nivå som föregående år men antalet nattvardsgäster har ökat markant. Antalet döpta och vigda församlingsbor liksom antalet begravda i Svenska kyrkans ordning ligger relativt stabilt. Denna statistik visar dock inte antalet kyrkliga handlingar i förhållande till antalet födda eller vigda eller begravda i annan ordning. Statistiken visar inte heller hur många dop-, vigsel och begravningsgudstjänster som hållits i församlingarna. Antalet konfirmerade församlingsbor har minskat något men samtidigt ska det understrykas att det i församlingarna konfirmerades 41 ungdomar från församlingar utanför pastoratet. Antalet utträden fortsätter att minska, vilket är en trend i hela Svenska kyrkan. Antalet deltagare i fasta grupper fortsätter minska, undantaget körerna. Pastoratet har under året fått flera nya körer. I statistiken syns inte heller Oscar Fredriks Sinfonietta med 48 deltagare. Av deltagarna i öppen vuxenverksamheterna kommer 60 procent från Frivilligcentralen Oscars verksamheter. Församlingarna bedömer det omöjligt att beräkna personer som besökts i den diakonala verksamheten.					

tan 800 tkr. Eftersom pastoratet varken har läneskulder eller utnyttjad checkräkningskredit har negativ påverkan av ränteläget till stor del uteblivit.

Cyberattacken mot Svenska kyrkan:

Den 23 november 2023 drabbades Trossamfundet Svenska kyrkan av följderna av en så kallad ransomware-attack. Angreppet var omfattande och berörde hela Svenska kyrkan. Angreppet medförde att trossamfundet stängde ner samtliga servrar för att förhindra att angräparen fick tillgång till känslig information, vilket

i olika utsträckning påverkade all verksamhet inom hela Svenska kyrkan, inklusive Carl Johans pastorat. Därefter har ett samordnat systematiskt arbete skett för att säkerställa att Svenska kyrkans servrar och datorer inte innehåller skadlig kod och att återstarta de genomgåna serverna och systemen. I pastoratet har mycket av arbetet varit fokuserat på att kunna bedriva ordinarie verksamhet utan det digitala stödet. Pastoratet har inte drabbats av någon betydande ekonomisk skada och den är i huvudsak begränsad till kostnader koppla-

de till förseningsavgifter och dröjsmålsräntor då det inte funnits ett fungerande flöde för fakturahandlingen. Även ökad arbetsbelastning förekom för att hantera administration utan det normala datatekniska stödet.

Arbete pågår dels på den nationella nivån inom Trossamfundet för att minska riskerna för att denna situation ska uppstå igen, dels lokalt med att skapa rutiner för ökad krisberedskap om motsvarande situation skulle uppstå igen.

Resultat och ställning

■ Årets resultat efter finansiella poster blev 6 335 tkr. Budgeterat resultat för 2023 var -2 566 tkr vilket ger en positiv budgetavvikelse på 8 901 tkr. Resultatet från finansiella investeringar gav en positiv budgetavvikelse på 790 tkr vilket innebär att den positiva budgetavvikelsen från verksamhetsresultatet var 8 111 tkr. Av budgetavvikelsen från verksamhetsresultatet avser 86 tkr kyrkoavgiftsnettot, 7 396 tkr övriga externa intäkter och kostnader, 113 tkr av- och nedskrivningar och 516 tkr personalkostnader.

■ Några förklaringar till budgetavvikelsen avseende personalkostnader: vakanser, tjänstledigheter och sjukskrivningar.

■ Några förklaringar till budgetavvikelsen avseende externa intäkter och kostnader: överskott hänförliga till avtalen om gemensamma verksamheter, kommunala och statliga bidrag, utnyttjade verksamhetspengar i församlingar och pastorat, clearingnettot, KAE (Kyrkoantikvarisk ersättning), lokaluthyrning, vissa fastighetskostnader samt några outnyttjade budgetreserver.

■ Större delen av den positiva budgetavvikelsen från finansnettot på totalt 790 tkr, utgjordes av ränteintäkt avseende den långfristiga fordran på Göteborgs begravnings-samfällighet.

■ Balansomslutningen vid årets ingång var 162 187

tkr och hade på balansdagen ökat till 172 727 tkr. Det egna kapitalet uppgår, efter omföring av 2023 års resultat, till 154 241 tkr (147 906 tkr)

■ Inom pastoratet bedrivs sedan tidigare skattepliktig verksamhet: en heltidsförskola i Carl Johans församlingshem, uthyrningsverksamhet i form av vidareuthyrning av lokaler i Sjömanskyrkan som pastoratet hyr av Sjömansgården AB samt uthyrning av Masthuggs församlingshem, Repslagargården. Ytterligare kommentarer till 2023 års resultat och ställning lämnas i de inledande ekonomisidorna, i anslutning till resultat- och balansräkning, samt i kassaflödesanalysen.

Kyrkorådets kommentar till årets verksamhet och resultat

■ 2023 var sista året för församlingarnas gamla församlingsinstruktion. I denna formulerades tre församlingsgemensamma mål: Teologisk förankring av intentionerna i församlingsinstruktionen, Medlemsvård, Kommunikation. Det var den första gemensamma församlingsinstruktionen i vårt nya pastorat och förankringen av målsättningarna har varit begränsad. Pastoratet arbetar fortfarande mycket aktivt med att söka roller för styrning och ledning i pastoratet.

■ Kyrkorådet ser att församlingarna nu börjar röra sig i lite olika riktningar vad gäller gudstjänstlivet. Alla församlingar arbetar aktivt med att utveckla och förnya gudstjänsterna. Där satsningarna slagit väl ut ser vi också ett ökat gudstjänstdeltagande. Masthuggs och Oscar Fredriks församlingar söker nya samarbetsformer vilket kyrkorådet tror kan berika församlingarnas liv, kanske kan vi också få se en ännu större variation i gudstjänstfirandet mellan de båda församlingarna. Vi har ett stabilt antal kyrkliga handlingar i pastoratet men många dopkandidater och vigselpar kommer från and-

ra församlingar. Vi avvaktar statistik för att se om, särskilt, den fallande doptrenden har stabiliserats. Eftersom vi döper, konfirmerar, viger och begraver så många icke församlingsbor kan förtroendevalda och medarbetare invaggas i en falsk tro att allt ser bra ut. Det är mycket glädjande att se tillströmningen av konfirmander vilket är ett gott betyg på verksamheterna. Men konfirmandteamet bör särskilt utvärdera hur församlingarna ska förhålla sig till att vi konfirmerar så många ungdomar från andra församlingar. I ett par av somargrupperna fanns inga församlingsbor. Det minskande deltagandet i fasta och öppna grupper kan vara ett uttryck för ett förändrat arbetssätt i församlingarna men behöver ändå analyseras. Församlingarnas strävan med att fortsätta integrera de många och stora körerna i församlingarnas liv är viktig och bör prioriteras. Församlingarnas diakoner lever med en ökad efterfrågan på samtals- och ekonomiskt stöd både från enskilda och myndigheter. Det är viktigt att följa upp diakonernas arbetssituation i detta. Kyrkorådet fortsätter hitta nya samverkansformer med Göteborgs Stadsmission.

■ Församlingråden i Carl Johan och Högsbo församlingar har lämnat ifrån sig lokalutredningar och kyrkorådet går nu vidare med att utifrån församlingarnas verksamhetsbehov utreda pastoratets behov av lokaler. Det har framförts viss kritik mot pastoratets satsning i Sjömanskyrkan. Samtidigt som församlingarna ska spara satsar kyrkorådet på verksamhet i nya hyrda lokaler. Kyrkorådet vill dock lyfta fram all den verksamhet och de många möten och samtal som sker i huset: Frivilligcentralens tillväxt, diakonernas samtal, På Djupet-kvällarna och inte minst Queerkvällar.

■ Kyrkorådet konstaterar slutligen att det är pedagogiskt svårt att genomföra anpassningar av församlingarnas liv till kommande underskott när pastoratet fortsätter få stora överskott. Stora överskott ger dock möjlighet att successivt förändra organisation, fastighetsbestånd och personalstyrka. Pastoratet fortsätter att successivt minska antalet tjänster.

Finansiella instrument

■ Pastoratets riktlinjer för kapitalförvaltning regleras i en av kyrkorådet fastställd finanspolicy. Under 2023 gällande policy antogs i februari 2021 och innehåller bland annat etiska kriterier för placeringar, avkastningsmål samt regler för portföljsammansättning. Vid utgången av 2023 hade pastoratets långfristiga noterade värdepappersinnehav ett marknadsvärde om 62 079 tkr (54 894 tkr). Marknadsvärdet på de kortfristiga placeringarna uppgick till 6 332 tkr (4 018 tkr). Översyn av finanspolicyn ska göras regelbundet.

Målsatt kapital

■ Pastoratets mål för det egna kapitalets storlek reviderades av fullmäktige i november 2022 och fastställdes då till 110 000 tkr (85 000 tkr). Eget kapital överstiger därmed fastställt målkapital med 44 241 tkr (37 906 tkr).

Förvaltade stiftelser

■ Pastoratet förvaltar 22 (22) stiftelser med ett totalt utgående eget kapital om 30 242 tkr (29 631 tkr). Tillgångarnas marknadsvärde uppgår till 33 454 tkr (30 628 tkr).

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt Miljöbalken

■ Pastoratet bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

Den kyrkliga indelningen

Pastoratet har som pastoralt område det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift och ...

- har det ekonomiska ansvaret för alla församlingarnas uppgifter,
- ska anställa och avlöna den personal som behövs,
- anskaffar och underhåller den egendom som behövs,

- får lämna bidrag till internationell diakoni och mission,
- får bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till den grundläggande uppgiften,
- tar sitt ansvar för begravningsverksamheten i enlighet med begravningslagen genom representation och andel i Göteborgs begravningsamfällighet (252004-9020).

Kollekter

Kollekter tas upp i samband med offentlig gudstjänst eller andaktsstund. En riks- eller stiftskollekt tas upp till samma ändamål och på samma dag i hela landet/hela stiftet. Kollektändamål och dagar fastställs av kyrkostyrelsen respektive domkapitlet.

Församlingskollekt beslutas i församlingen. En förmedlad församlingskollekt tas upp till förmån för en annan juridisk person. Förmedlade kollekt tas inte upp i församlingens resultaträkning.

Främjande av ändamål

Ändamålet främjas genom att det i pastoratet firas gudstjänst minst en gång i veckan. Därutöver bedrivs ett stort antal aktiviteter, exempelvis konfirmandundervisning, barn- och ungdomsgrupper, leva vidaregrupper, besöksverksamhet och själavårdssamtal, för att uppfylla den grundläggande uppgiften.

Kollekter (tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Förmedlade rikskollekter	114	131	109	66	159
Förmedlade stiftskollekter	31	29	18	13	37
Förmedlade församlingskollekt	184	201	123	94	161
Församlingskollekt till egen verksamhet	21	36	28	30	62
Summa kollekt	350	397	278	203	419

Framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer tkr	Plan		Beslutad för	Utfall	Förändring mellan 2022 och 2023 (%)
	2026	2025	2024	2023	
Kyrkoavgift	78 600	77 500	80 896	75 747	6,80
Ekonomisk utjämning	-10 500	-10 100	-11 232	-11 381	-1,31
Summa	68 100	67 400	69 664	64 366	

Pastoratet arbetar sedan ett par år aktivt med att utifrån verksamhetens behov tänka strategiskt kring antalet tjänster och lokaler.

- Förutom ett fastighetsutskott som arbetar beredande med fastighetsfrågor har kyrkorådet tillsatt en lokalförsörjningsgrupp som ska arbeta med utveckling av pastoratets fastigheter.
- Arbetsutskottet prövar tillsättningar av alla tjänster och kyrkorådet ska godkänna eventuella organisationsförändringar.
- Arbetslagen i Masthuggs och Oscar Fredriks församlingar har lagts samman till ett. Församlings- och kyrkoråd anser att detta kan stärka verksamhetslivet i de båda församlingarna samtidigt som tjänster har dragits in.
- Kyrkorådet arbetar nu vidare med en utredning rörande en eventuell sammanläggning mellan de båda församlingarna.

Flerårsöversikt

Allmänna förutsättningar	2023	2022	2021	2020	2019
Tillhöriga per den 31 december (antal)	32 751	32 612	32 326	32 798	33 281
Tillhöriga per den 31 december (andel av invånarna %)	44,3	44,77	45,4	46,2	47,28
Kyrkoavgift exklusive stiftsavgift (%) ¹⁾	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81
Medeltal anställda	68	71	72	70	73
Resultat (tkr)					
Verksamhetens intäkter	85 546	78 673	73 842	78 425	83 723
Verksamhetens resultat	2 845	6 930	4 720	8 627	1 697
Resultat från finansiella investeringar	3 490	3 607	2 995	951	1 678
Årets resultat	6 335	10 537	7 715	9 578	3 375
Kyrkoavgift exkl stiftsavgift (tkr)	75 747	70 897	71 017	70 892	74 059
–varav slutavräkning	2 402	183	75	362	3 191
Personalkostnader/verksamhetens intäkter (%)	52,4	56,6	59,7	54,4	53,1
Av- och nedskrivningar/ verksamhetens intäkter (%)	3,6	4,4	4,7	4,3	3,7
Ekonomisk ställning					
Fastställt mål för det egna kapitalets storlek (tkr)	110 000	110 000	85 000	85 000	85 000
Eget kapital (tkr)	154 241	147 906	137 370	129 655	120 077
Soliditet (%)	89,3	91,2	90,5	91,4	90,6
Värdesäkring av eget kapital (%)	4	8	6	8	3
Likviditet (%)	209,4	203,2	116,8	68,3	111,7

¹⁾ Tillkommer 0,04 % som avser stiftsavgift.

Nyckeltalsdefinitioner

- Kyrkoavgift (%) – Anges i procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten.
Varav slutavräkning – För förklaring, se redovisningsprinciper.
- Personalkostnader/verksamhetsintäkter (%) – Uppgiften beräknas som resultaträkningens personalkostnader dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.
- Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%) – Uppgiften beräknas som resultaträkningens av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.
- Soliditet (%) – Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).
- Värdesäkring av eget kapital (%) – Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med ingående eget kapital.
- Likviditet (%) – Uppgiften beräknas som summa utgående omsättningstillgångar dividerat med summa kortfristiga skulder.

Resultaträkning

Tkr	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter			
Kyrkoavgift		75 747	70 897
Ekonomisk utjämning	2	-11 381	-10 917
Utdelning från prästlönetillgångar	3	136	280
Erhållna gåvor	4	63	2 252
Erhållna bidrag	5	15 430	10 633
Nettoomsättning	6	5 420	5 406
Övriga verksamhetsintäkter		132	122
Summa verksamhetens intäkter		85 546	78 673
Verksamhetens kostnader			
Övriga externa kostnader	7, 8,9	-34 744	-23 744
Personalkostnader	10	-44 839	-44 511
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-3 117	-3 489
Summa verksamhetens kostnader		-82 701	-71 743
Verksamhetens resultat		2 845	6 930
Resultat från finansiella investeringar 11			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		3 358	3 174
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		132	433
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	-1
Summa resultat från finansiella investeringar		3 490	3 606
Resultat efter finansiella poster		6 335	10 537
ÅRETS RESULTAT		6 335	10 537

Balansräkning

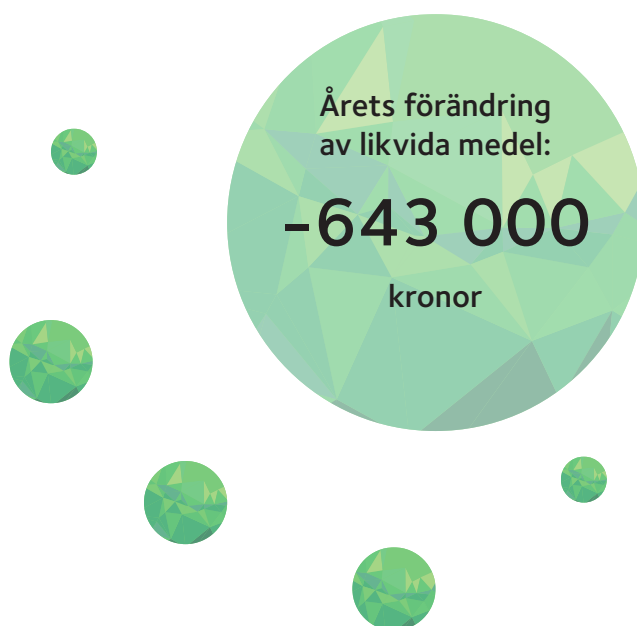
TILLGÅNGAR, tkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
Anläggningstillgångar	13		
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	14	47 247	49 305
Inventarier, verktyg och installationer	15	3 587	4 122
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	1 371	0
Summa materiella anläggningstillgångar		52 205	53 427
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	17	60 135	58 069
Övriga långfristiga fordringar	18	21 671	21 671
Summa finansiella anläggningstillgångar		81 806	79 739
Summa anläggningstillgångar		134 011	133 167
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		689	1 125
Övriga fordringar		2 241	1 496
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	10 650	2 620
Summa kortfristiga fordringar		13 580	5 241
Kortfristiga placeringar		6 000	4 000
Kassa och bank	20, 21	19 136	19 779
Summa omsättningstillgångar		38 716	29 021
SUMMA TILLGÅNGAR		172 727	162 187
EGET KAPITAL OCH SKULDER, tkr			
Eget kapital			
Balanserat resultat		147 906	137 370
Årets resultat		6 335	10 537
Summa eget kapital		154 241	147 906
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		5 829	2 869
Övriga skulder	22	1 929	1 599
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	10 729	9 813
Summa kortfristiga skulder		18 486	14 281
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	24	172 727	162 187

Förändringar i eget kapital

Tkr	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Eget kapital 2022-01-01	129 655	7 715	137 370
Omföring av föregående års resultat	7 715	-7 715	0
Årets resultat		10 537	10 537
Utgående balans 2022-12-31	137 370	10 537	147 907
Ingående balans 2023-01-01	137 370	10 537	147 907
Omföring av föregående års resultat	10 537	-10 537	0
Årets resultat		6 335	6 335
Eget kapital 2023-12-31	147 907	6 335	154 242

Kassaflödesanalys

Tkr	Not	2023	2022
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		2 845	6 930
Rörelseresultat		2 845	6 930
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Av- och nedskrivningar		3 117	3 489
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-8	0
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet		0	427
Erhållen ränta		992	320
Erhållen utdelning		2 013	2 163
Erlagd ränta		0	-1
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		8 959	13 328
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Förändring av kortfristiga fordringar		-8 339	-1 661
Förändring av kortfristiga skulder		4 206	-101
Kassaflöde från den löpande verksamheten		4 826	11 566
Investeringsverksamheten			
Förvärv/tillverkning av materiella anläggningstillgångar		-1 918	-127
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		31	0
Förvärv av finansiella placeringar		-6 539	-42 967
Försäljning av finansiella placeringar		2 957	38 084
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-5 469	-5 010
Årets kassaflöde		-643	6 556
Likvida medel vid årets början		19 779	13 223
Förändring inom likvida medel		-643	6 556
Likvida medel vid årets slut		19 136	19 779

Noter

1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Pastoratets årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska Kyrkan, KRED. Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Kyrkoavgift

Svenska kyrkans huvudintäkt utgörs av kyrkoavgiften. I enlighet med lag om avgift till registrerat trossamfund får Svenska kyrkan statlig hjälp med uppbörd, taxering och indrivning av kyrkoavgiftsmedlen. Det slutliga utfallet av kyrkans avgiftsunderlag erhålls först två år efter avgiftsgrundande år och därför är Svenska kyrkan berättigad att uppbära ett förskott från staten, fördelat med en tolfedel per månad.

Samtidigt med utbetalningen av förskottet sker en avräkning av det slutliga avgiftsunderlaget två år tillbaka. Kyrkoavgiften intäktsredovisas i takt med utbetalningarna från staten.

Erhållna gåvor och bidrag

Erhållna gåvor redovisas som intäkt i den period de mottagits. Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när pastoratet är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som intäkt/kostnad linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Skattepliktig näringsverksamhet

Pastoratet bedriver, förutom sin ideella verksamhet, näringsverksamhet som är skattepliktig. Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder netto redovisas endast när det finns en legal rätt till kvittning. Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Ersättning till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det är pensionen tjänas in.

Inkomstskatt

Pastoratets inskränkta skattskyldighet regleras i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Högsta förvaltningsdomstolen har i en dom den 9 februari 2021 fastställt att Svenska kyrkans nationella nivå tillhandahållande av IT-tjänster och administrativa tjänster till Svenska kyrkans församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift inte utgör näringsverksamhet. Högsta förvaltningsdomstolens domskäl är principiellt utformade och domen har generell räckvidd och kan tillämpas på alla typer av tillhandahållanden som sker mellan olika enheter inom trossamfundet Svenska kyrkan i syfte att bedriva Svenska kyrkans verksamhet. Det innebär att från och med första januari 2021 kan de enheter som fakturerar andra inomkyrkliga enheter göra detta moms- och skattefritt. Detta gäller för transaktioner mellan inomkyrkliga enheter (församlingar, pastorat, stift, nationell nivå).

I den mån pastoratet bedriver näringsverksamhet riktad till utomkyrkliga enheter är huvudregeln att näringsverksamheten är skattepliktig. Näringsverksamhet kan undantas från skatteplikt om den har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet eller är hävdvunnen finansieringskälla. Även normalt sett skattepliktig näringsverksamhet kan i vissa fall undantas från beskattning om huvudsaklighetsprincipen är tillämplig.

Vid fastighetsinnehav kan fastighetsinkomsten undantas från beskattning om fastigheten till mer än 50 % används för att främja det allmännyttiga ändamålet alternativt att hyresinkomsterna har naturlig anknytning till det allmännyttiga

ändamålet. Pastoratet är befriad från inkomstskatt i sin ideella verksamhet eftersom det uppfyller kraven som samhällsnyttig enligt skattelagstiftningen.

Materiella anläggningstillgångar

I pastoratet finns materiella anläggningstillgångar redovisade enligt två olika definitioner i K3:

Som grundregel gäller att en materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

För ideell sektor gäller att materiell anläggningstillgång också omfattar fysisk tillgång som innehas för det ideella ändamålet även om grundregeln inte är uppfylld. De flesta anläggningstillgångar har klassificerats utifrån den senare regeln då församlingens ändamål är religiös verksamhet.

Nedskrivningsprövning sker alltid för sådana tillgångar som inte längre uppfyller något av kraven ovan för att definieras som materiella anläggningstillgångar. Inventarier med ett anskaffningsvärde under 50% av prisbasbeloppet har utifrån väsentlighetsbedömning redovisats som kostnad. Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

En materiell anläggningstillgång som har betydande komponenter där skillnaden i förbrukning förväntas vara väsentlig, redovisas och skrivs av som separata enheter utifrån varje komponents nyttjandeperiod. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utranteras eventuell kvarvarande del av den gamla komponentens bokförda värde och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten. Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en materiell anläggningstillgång redovisas som Övriga verksamhetsintäkter respektive Övriga verksamhetskostnader.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används. Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Markanläggning	10–50 år
Byggnader (komponentuppdelning)	5–50 år
Bilar	5–10 år
Datautrustning	3–5 år
Övriga inventarier, installationer och verktyg	5–10 år

Uppdelning i komponenter

I samband med övergången till K3, som gjordes tidigare av Göteborgs kyrkliga samfällighet, delades vissa av pastoratets materiella anläggningstillgångar upp i komponenter. Då användes den förenklingsmodell som Svenska Kyrkans redovisningskommitté (KRED) tagit fram, KRED 2014:3 Materiella anläggningstillgångar enligt K3 för kyrkobyggnader, uppförda före år 2000 och med ett redovisat värde per den 31 december 2013 som understiger 5 miljoner kronor.

Förenklingsmodellen innebär kortfattat att ingående redovisat värde per 1 januari 2013 har fastställs som Övergångspost. Övergångsposten skrivs av med 4% per år med en linjär avskrivning dvs. den är helt avskrivnen efter 25 år. Tillkommande komponenter på kyrkobyggnaden aktiveras och skrivs av utifrån bedömd nyttjandetid.

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Materiella anläggningstillgångar skrivs ned enligt två huvudmetoder beroende på grunden för klassificering som materiell anläggningstillgång. Materiella anläggningstillgångar som används för att ge ekonomiska fördelar/kassaflöde skrivs ned enligt reglerna i K3, kapitel 27. De materiella anläggningstillgångar som innehas för det ideella ändamålet skrivs ned enligt kapitel 37, där det finns en grund- och en förenklingsregel. Tillämpad metod för nedskrivningar beskrivs i tilläggsupplysning i förekommande fall.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga

fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när församlingen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och församlingen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Långfristiga värdepappersinnehav – portföljvärdering

Pastoratet har definierat en värdepappersportfölj. Portföljen ingår i posten andra långfristiga värdepappersinnehav i balansräkningen. För de instrument som ingår tillämpas värderingsprincipen på portföljen som helhet. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar pastoratets in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificerar pastoratet, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid om högst tre månader som är noterade på en marknadsplats.

Eventualförpliktelse

En eventualförpliktelse är

- en möjlig förpliktelse till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera osäkra framtids händelser som inte ligger inom pastoratets kontroll, inträffat eller uteblir eller

- en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Eventualförpliktelser är en sammanfattande beteckning på sådana garantier, ekonomiska åtaganden och eventuella förpliktelser som inte tas upp i balansräkningen.

Eventualtillgång

En eventualtillgång är en möjlig tillgång till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast bekräftas av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte ligger inom pastoratets kontroll, inträffar eller uteblir.

Omräkning av utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagskurs, vilket är växelkursen på balansdagen.

2 Ekonomisk utjämning

Alla församlingar och pastorat omfattas av ett inomkyrkligt utjämningsystem. Syftet med utjämnningen är att omfördela en del av kyrkoavgiften och därigenom bibehålla en rikstäckande kyrklig verksamhet. Kyrkomötet beslutar om kriterierna för utjämnningen.

3 Utdelning från prästlönetillgångar

Pastoratet har 0,00801 (0,00801) andelar i avkastningen från de stiftsvis förvaldade prästlönetillgångarna. Prästlönetillgångarna är stiftsliknande förmögenheter. Minst 50% av avkastningen går till församlingar och pastorat som har andelar i avkastningen och resterande går till det inomkyrkliga utjämningsystemet. Andelarna innebär inget inflytande i förvaltningen och går ej heller att överlåta.

4 Erhållna gåvor

Tkr	2023	2022
Gåvor redovisade i resultaträkningen		
Församlingskollekt till egen verksamhet	21	36
Gåva till församlingens verksamhet	42	2 216
Summa	63	2 252

Gåvor i form av tjänster

Pastoratets verksamhet bygger till viss del på ideella arbetsinsatser. Totalt har cirka 323 (417) personer (exklusive körmedlemmar) varit engagerade i olika delar av verksamheten på ideell basis.

[Läs mer om kollekt på sidan 18](#)

5 Erhållna bidrag

Tkr	2023	2022
Bidrag och offentliga bidrag redovisade i resultaträkningen		
Kyrkoantikvarisk ersättning	6 147	532
Övriga bidrag från stiftet	1 913	1 881
Driftbidrag till kyrkans förskola	2 658	2 497
Arbetsmarknadsbidrag	430	445
Kompensation för sjuklönekostnader	0	178
Övriga bidrag	4 282	5 100
Summa	15 430	10 633

6 Nettoomsättning

Tkr	2023	2022
Hysesintäkter	1 022	993
Deltagaravgifter	84	128
Clearingintäkter	1 687	1 466
Övriga intäkter	676	898
Intäkter från näringsverksamhet	1 951	1 920
Summa	5 420	5 406

7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Tkr	2023	2022
Kvalificerade revisorer		
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag	15	106
Övriga valda revisorer		
Revisionsuppdrag	29	31
Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB		
Revisionsuppdrag	169	0
	213	137

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på pastoratets revisorer att utföra, rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter samt verksamhetsrevision och granskning av kollektträskenskaper enligt kyrkoordningen.

8 Operationella leasingavtal – leasetagare

Tkr	2023	2022
Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	2 794	2 295
Förfaller till betalning senare än ett år, men inom fem år	3 952	3 021
Summa	6 746	5 315

Under perioden kostnadsförda leasingavgifter 2 590 tkr (2 607 tkr). Den operationella leasingen utgörs i allt väsentligt av hyrda inventarier och lokaler. Avtalet om hyra av lokal för Sjomanskyrkan löper på tio år, med 24 månaders uppsägningstid av båda parter under hyrestiden. Storleken på de framtida leasingavgifterna redovisas till nominellt belopp. Variabla avgifter förekommer inte. Inventarier, samt bil, leasas till övervägande del på tre år, med möjlighet till utköp.

9 Operationella leasingavtal – leasegivare

Tkr	2023	2022
Framtida minimileaseavgifter som kommer erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	2 127	1 600
Förfaller till betalning senare än ett år, men inom fem år	2 712	4 636
Summa	4 839	6 236

Under perioden erhållna leasingavgifter 1 763 tkr (1 747 tkr). Leasingintäkterna avser uthyrning (vidare i andra hand) av del av Sjomanskyrkan som pastoratet självt hyr av extern part, samt uthyrning av pastoratets egna fastighet Repslagargården.

10 Personal

Medeltal anställda	2023	2022
Kvinnor	49	50
Män	19	21
Totalt	68	71

I medelantalet anställda ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp 26 250 kr (24 150 kr). Detta har gjorts med stöd av BFNAR 2006:11.

Könsfördelning i kyrkorådet och bland ledande befattningshavare

	Antal på balansdagen					
	2023		Total	2022		Total
	Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
Kyrkorådsledamöter	8	3	11	8	3	11
Ledande befattningshavare	4	2	6	5	2	7

Löner, arvoden och andra ersättningar Tkr	2023	2022
Ledamöter i kyrkoråd samt kyrkoherde	945	904
Anställda	30 322	30 153
	31 267	31 057

Arvoden till förtroendevalda i kyrkofullmäktige, kyrkorådet, församlingsråden med flera organ redovisas i resultaträkningen på raden Personalkostnader.

Arbetsmarknadsbidrag Tkr	2023	2022
Under året erhållet arbetsmarknadsbidrag	430	445

Ersättning till ordförande i kyrkoråd Tkr	2023	2022
Till ordföranden i kyrkorådet har ersättning utgått med	48	49

Pensionskostnader och andra sociala avgifter Tkr	2023	2022
Pensionskostnader exklusive särskild löneskatt	1 869	1 836
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	10 242	9 703
	12 111	11 539

Pastoratet har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

11 Resultat från finansiella investeringar

Tkr	2023	2022
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		
Räntor	860	315
Utdelningar	2 013	2 163
Realisationsresultat vid försäljningar	484	697
	3 358	3 174
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
Räntor	132	5
Realisationsresultat vid försäljning	0	428
	132	433

12 Skatt på näringsverksamhet

Pastoratet har enligt upprättad deklARATION en uppskjuten skattefordran på 440 tkr som inte tagits upp som en fordran i balansräkningen eftersom den sannolikt inte kommer att kunna utnyttjas inom överskådlig tid.

13 Anläggningstillgångar som inte får redovisas i balansräkningen

Pastoratet innehar tillgångar som enligt kulturmiljölagen (SFS 1988:950, 4 kap) ska bevaras, förtecknas och vårdas enligt lagens regler. Tillgångarna finns upptagna i särskild förteckning. Det går inte att koppla tillgångarna till mätbara ekonomiska fördelar i framtiden och postens anskaffningsvärde eller värde kan inte mätas på ett tillförlitligt sätt.

14 Byggnader och mark

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	128 643	128 559
Inköp	415	84
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	129 058	128 643
Ingående bidrag och offentliga bidrag	-15 804	-15 804
Årets bidrag och offentliga bidrag	0	0
Utgående ackumulerade bidrag och offentliga bidrag	15 804	15 804
Netto anskaffningsvärde	113 254	112 839
Ingående avskrivningar	-63 534	-60 695
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	-2 473	-2 839
Utgående ackumulerade avskrivningar	-66 007	-63 534
Utgående redovisat värde	47 247	49 305

15 Inventarier, verktyg och installationer

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	14 047	13 268
Inköp	132	0
Försäljningar och utrangeringar	-81	0
Omklassificeringar	0	779
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 099	14 047
Ingående bidrag och offentliga bidrag	-278	-277
Årets bidrag och offentliga bidrag	0	-2
Utgående ackumulerade bidrag och offentliga bidrag	278	-278
Netto anskaffningsvärde	13 820	13 769
Ingående avskrivningar	-9 647	-8 998
Försäljningar och utrangeringar	58	0
Årets avskrivningar	-645	-649
Utgående ackumulerade avskrivningar	-10 234	-9 647
Utgående redovisat värde	3 587	4 122

16 Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	0	735
Utgifter under året	1 371	44
Under året färdigställda tillgångar	0	-779
Utgående balans	1 371	0

Pågående nyanläggning avser främst ett större projekt för verksamhetsanpassning i Carl Johans kyrka, vilket beräknas vara klart 2024–2025.

17 Värdepappersinnehav

Värdepappersinnehav (tkr)	Redovisat värde		Marknadsvärde på bokslutsdagen	
	Detta år	Föregående år	Detta år	Föregående år
Långfristiga värdepappersinnehav				
Noterade aktier	23 440	23 563	27 543	24 241
Noterade aktiefonder	6 024	6 024	6 725	6 031
Noterade räntefonder	28 727	26 537	27 811	24 621
Onoterade långfristiga placeringar	1 945	1 945	–	–
Summa långfristiga värdepappersinnehav	60 135	58 069	62 079	54 894
Kortfristiga placeringar				
Noterade räntefonder	6 000	4 000	6 332	4 018
Summa kortfristiga värdepappersinnehav	6 000	4 000	6 332	4 018
Summa värdepappersinnehav	66 135	62 069	68 410	58 912

Förändring av långfristiga värdepappersinnehav (tkr)	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	58 069	55 462
Investeringar under året	4 539	39 994
Försäljningar/avyttringar	-2 473	-37 387
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	60 135	58 069
Utgående bokfört värde	60 135	58 069

18 Långfristiga fordringar

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	21 671	22 698
Tillkommande fordringar	0	0
Omklassificering till kortfristig fordran	0	-1 027
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	21 671	21 671
Utgående bokfört värde	21 671	21 671

Av 2022 års totala ingående fordran 22 698 tkr avser 21 671 tkr fordran på Begravningsamfälligheten och resterande 1 027 tkr hyresdeposition gällande Sjömanskyrkan.

Fordran på Begravningsamfälligheten motsvaras av en avräkningsskuld hos denne. Avräkningsskulden består av de nettotillgångar som de nio pastorala enheterna ställt till förfogande, vid upplösning av Göteborgs kyrkliga samfällighet, för att Begravningsamfälligheten ska kunna bedriva begravnings- och skötselverksamheten för deras räkning. Avräkningsskulden finns i var och en av de nio pastorala enheterna och har fördelats utifrån andel invånare i respektive enhet. För Carl Johans pastorat blev denna fordran 21 671 tkr.

19 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda hyror/arrenden	792	756
Förutbetalda försäkringspremier	621	558
Upplupen kyrkoantikvarisk ersättning	5 532	0
Övriga poster	3 705	1 306
Summa	10 650	2 620

20 Kassa och bank

Av behållningen på kassa och bank utgör 2 tkr (2 tkr) behållning på det så kallade kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisnings-sammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande. Pastoratet har en beviljad checkräkningskredit på 10 000 tkr.

21 Likvida medel

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Specifikation av likvida medel vid årets slut		
Bank	19 136	19 779
Kortfristiga placeringar	6 000	4 000
Summa	25 136	23 779

22 Vidareförmedlade bidrag

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Ingående skuld	102	23
Under året mottagna bidrag	294	635
Under året förmedlade bidrag	-267	-556
Utgående skuld	129	102

Noten ingår i Övriga skulder.

23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna semesterlöner	2 852	2 954
Upplupna sociala avgifter	1 056	1 090
Upplupna pensionskostnader	2 179	2 118
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 642	3 651
Summa	10 729	9 813

24 Eventualförpliktelser

Tkr	2023	2022
I budgeten beslutade bidrag till utomstående	2 506	2 256
Utgående skuld	2 506	2 256

Bidragen är beslutade för att betalas ut och belasta nästkommande års budget (2024). Gäller bidrag enligt avtal om gemensamma verksamheter, samt bidrag till Kyrkans SOS, Göteborgs kyrkliga stadsmission samt HUG – Help Ukraine Gothenburg.

Kyrkorådet

2024-04-22

Tomas Rosenlundh
Ordförande
(Öka)

Gunvor Hagelberg
1 vice ordförande
(Posk)

Niklas Holm Hansen Gustafsson
2 vice ordf
(S)

Ingbritt Barcklund
(S)

Ann-Christin Alexandersson
(S)

Anna Stenberg
(Visk)

Karin Opperdoes
(Visk)

Marine Clarin Hellman
(Posk)

Elisabeth Eaton
(Öka)

Marianne Wallgren
(Öka)

Anders Leitzinger
(kyrkoherde)

Vår revisionsberättelse har avgivits 2024-05-14

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Sara Lindman
Auktoriserad revisor

Göran Ågren
Förtroendevald revisor

Håkan Alnebratt
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till kyrkofullmäktige i Carl
Johans pastorat, org nr
252004-8980

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Carl Johans pastorat för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av församlingens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kyrkofullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen för pastoratet.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions- sed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar, samt De icke-auktori- serade revisorernas ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till pastoratet enligt god revisors- sed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhamtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övrig upplysning

Revisionen av årsredovisningen för räkenskapsåret 2022 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 10 maj 2023 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 2–13. Det är kyrkorådet som har ansvaret för den andra informationen.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den infor-

mation som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Kyrkorådets ansvar

Det är kyrkorådet som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Kyrkorådet ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar kyrkorådet för bedömningen av församlingens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om stiftet avser att likvidera pastoratet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions- sed i Sverige. Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions- sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder

jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför gransknings- åtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av församlingens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i kyrkorådets uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att kyrkorådet använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om församlingens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en församling inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera kyrkorådet om bland annat revisionens planerade omfattning och

inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De icke-auktoriserade revisorernas ansvar

Vi har utfört en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionsledning i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av församlingens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av kyrkorådets förvaltning för Carl Johans pastorat för år 2023.

Vi tillstyrker att kyrkofullmäktige beviljar kyrkorådets ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisions-

ledning i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorernas ansvar. Vi är oberoende i förhållande till pastoratet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Kyrkorådets ansvar

Kyrkorådet ansvarar för församlingens organisation och förvaltningen av församlingens angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma församlingens ekonomiska situation och att tillse att församlingens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och församlingens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av kyrkorådet i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse

som kan föranleda ersättningsskyldighet mot pastoratet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsledning i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot pastoratet.

Som en del av en revision enligt god revisionsledning i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för församlingens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

2024-05-14

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Göran Ågren
Förtroendevald revisor

Håkan Alnebratt
Förtroendevald revisor

Vill du veta mer om vilken verksamhet Svenska kyrkan i Carl Johans pastorat bedriver finns flera sätt att gå vidare och söka information. Eftersom församlingarna blir mer och mer digitala finns mycket material som inte går att få ner på papper, exempelvis filmer.

Gemensam hemsida

www.svenskakyrkan.se/carl-johans-pastorat

Om församlingarnas verksamhet

Församlingarnas hemsidor går att nå via den gemensamma webbadressen. Samtliga församlingar finns också på Facebook och Instagram. Några enskilda verksamheter använder också Instagram.

Gemensam YouTube-kanal

Livestreamade och förinspelade gudstjänster har publicerats på YouTube-kanalen för Carl Johans pastorat.

Ta kontakt via telefon, e-post eller besök

Gemensam reception, 031-731 92 00, carljohan.pastorat@svenskakyrkan.se, Sjömanskyrkan, Amerikagatan 2.

